

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

1841—1842.

Εως διδαχῶσι πολλοί, καὶ πληθυνθῆ ἡ γνῶσις.—Δανιήλ ιβ'. ε.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΓΡΙΦΨΙΤΤΟΥ.

1842.

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ.

- Ἀβαρία, ἡ λέξις, σ'. 86.
 Ἀγαθοποιία, παγκόσμιος νόμος αὐτῆς, σ'. 93.
 Ἀγαθοποιῶν, ὁ ἀντιπαράθεσις αὐτοῦ πρὸς τὸν κακοποιῶντα, σ'. 102.
 Ἀγαμοί, σ'. 107.
 Ἀγγελοί, περὶ τοῦ ὑπουργήματος αὐτῶν, σ'. 78.
 Ἀγνοία, ἀνθρωπίνη, ε'. 101.
 Ἀγροίκος, ἐπίσκεψίς τινος εἰς τὸ Γλάσκουον, ε'. 100.
 Ἀδὰμ, ὁ, καὶ ὁ Ἄγγελος, ε'. 20.
 Ἀερόλιθοι, περὶ τῆς πτώσεως αὐτῶν, ε'. 79.
 Ἀεροσφαῖρα, εὑρεσις αὐτῆς, σ'. 109.
 Ἀετὸς, ὁ Λευκοκέφαλος, σ'. 121.
 Ἀηδῶν, τὸ πτηνόν, σ'. 87.
 Ἀἴρ, καθαρὸς, σ'. 24.
 Αἴγινα, ἡ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, ε'. 33, 79.
 Ἀκρίβεια, λέξεων, ε'. 186.
 Ἄλας, ἕρξις τῶν ζώων δι' αὐτὸ, ε'. 144.
 Ἀλεξάνδρεια, ἡ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 5.
 Ἀλέξανδρος, ὁ Μέγας, διάλογος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Θρακὸς τινος ληστοῦ, ε'. 152. Καὶ ὁ Ἀφρικανὸς ἡγεμῶν, σ'. 102.
 Ἀλήθεια, ε'. 32.
 Ἀλιεῖς, πνευματικοί, σ'. 73.
 Ἀμαρτία, περὶ ἀφέσεως αὐτῆς, σ'. 128. Ἡ κατ' αὐτῆς ὀργὴ τοῦ Χριστοῦ, σ'. 144.
 Ἀμερικανὸς, Ἰνδὸς, φιλανθρωπία τινός, σ'. 8.
 Ἀμεριμνομέριμνα, ε'. 39.
 Ἀνάστασις τοῦ σώματος, ε'. 134.
 Ἀνατροφή, ε'. 46. σ'. 77, 126, 165, 190.
 Ἀνθη, περὶ τῆς καλλιέργειας αὐτῶν, σ'. 11.
 Ἀνθόλοψ Στρεψίκερος, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ε'. 84.
 Ἀντιόχεια, ἡ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 138.
 Ἀουστραλία, σ'. 27.
 Ἀπιστία, ε'. 110.
 Ἀποικίαι, τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, σ'. 156.
 Ἀπολίθωσις, σώματος, σ'. 20.
 Ἀρδεμπίλιον, ἡ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 111.
 Ἀρετὴ, προτροπὴ εἰς αὐτήν, ε'. 15.
 Ἀρχαιολογία, περὶ τῆς σπουδῆς αὐτῆς, σ'. 62.
 Ἄριον, ἡ, σ'. 55.
 Ἀυτοχειρία, ε'. 151.
 Ἀφγανιστάν, ἡ χώρα, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 56.
 Ἀφὸν Καρὰ Χισσάρ, ἡ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, ε'. 141.
 Ἀχαριστία, ε'. 39.
 Βαβυλῶν, ἡ ἀρχαία, περιγραφὴ αὐτῆς καὶ τῶν ἐρειπίων τῆς, σ'. 154.
 Βακοῦ, τὸ ἐν αὐτῇ ἀκοίμητον πῦρ, ε'. 146.
 Βαλτάσαρ, τὸ συμπόσιον αὐτοῦ, σ'. 157.
 Βαρβαδὸς, ἡ ἐν αὐτῇ μεγάλη θύελλα, σ'. 81.
 Βασιλεὺς, ὁ Ἀραφ καὶ ὁ ποιητῆς, ε'. 169.
 Βεδουῖνοι, οἱ λησταί, σ'. 65.
 Βενετία, ἡ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 17.
 Βερνάρδος, ὁ Ἅγιος, μία νύξ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον αὐτοῦ, σ'. 132.
 Βεσοῦβιος, ἡ πρώτη γνωστὴ ἔκρηξις αὐτοῦ, σ'. 152.
 Βηθλεὲμ, ἡ κωμόπολις, περιγραφὴ αὐτῆς, ε'. 136.
 Βήματα, τὰ εἰς εἰρήνην ἄγοντα τέσσαρα, σ'. 90.
 Βιβλία, τὰ καλὰ, περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, σ'. 55.
 Βικέντιος, Παύλου, βίος αὐτοῦ, ε'. 181.
 Βόας, Συσφιγκτῆρ. φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ε'. 97.
 Βοσκοί, τῆς Ἰσπανίας, ε'. 100.
 Βρετανία, ἡ Μεγάλη, πληθυσμὸς αὐτῆς, σ'. 80. Ἐκτασις τῆς ἐπικρατείας τῆς, σ'. 80.
 Βροχαί, παράδοξοι, ε'. 52. Ἀπὸ σκώληκας, ε'. 116.
 Γαλακτοπώλης, ἀνέκδοτον περὶ τινος, ε'. 163.
 Γάλλοι, περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, ε'. 93.
 Γάμος, δευτέρου, τοῦ πατρὸς τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ε'. 184.
 Γαῦλος, ἡ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, σ'. 115.
 Γερμανοί, περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, ε'. 93.
 Γέροντες, σέβας πρὸς αὐτοὺς, ε'. 31.
 Γεώλοφοι, εἰς Περσίαν, ε'. 157.
 Γῆ, περὶ τῆς συστάσεως αὐτῆς, ε'. 160.
 Γονεῖς, συμβουλὴ πρὸς αὐτοὺς, ε'. 136.
 Γνωμικά, σ'. 12.
 Γραφαί, περὶ τῆς μεταφράσεως αὐτῶν, ε'. 132. Περὶ τῆς μελέτης αὐτῶν, σ'. 12. Περὶ τῶν ἀπαγορευόντων τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν, σ'. 107, 142.
 Γυναῖκες, ἀνέκδοτα περὶ τινῶν ἐν στενοχωρίᾳ, ε'. 126.
 Γυνή, περὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς, σ'. 34. Περὶ τῶν χρεῶν αὐτῆς πρὸς τὴν κοινωνίαν, σ'. 50. Κατάστασις αὐτῆς ἐν Κίνα, σ'. 98.
 Γυπάετος Γενειάτης, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, σ'. 183.
 Δεισιδαιμονίαι, τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ε'. 69, 85, 123.
 Δεσμοφύλαξ, ἡ ἐρώτησις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀπόκρισις τοῦ Ἀποστόλου, ε'. 62.
 Δῆγμα, λυσσασμένου κυνός, περὶ τῆς Θεραπείας του, σ'. 48.
 Διδασκαλία, σ'. 77.
 Διδάσκαλοι, συμβουλὴ πρὸς αὐτοὺς, ε'. 136.
 Δίκη, ἡ τοῦ Ἰωάννου Σμίθ, σ'. 43.
 Δομινικανὸς, καλόγηρος, παρατήρησις τινος, ε'. 115.

Δούλοι, ἀγορά αὐτῶν εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, §. 86.
 Δρυκολάπτει, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 182.
 Δυνάμεις, φυσικαὶ, ἀνάγκη τοῦ καλλιεργεῖν αὐτάς,
 §. 142.
 Ἐδουάρδος, Ἐκτος, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἀνέκδο-
 τον περὶ αὐτοῦ, §. 83.
 Ἐθνη, καὶ νόμοι, §. 160.
 Ἐθνη, ἢ ἀπὸ Θεοῦ ἐξάρτησις αὐτῶν, §. 167.
 Ἐκατοντούται, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς
 Ἀμερικῆς, §. 48.
 Ἐκδρομὴ, εἰς τὴν Νοτιοδυτικὴν παραλίαν τῆς Κα-
 σπίας Θαλάσσης, §. 110, 169, 184.
 Ἐκπαίδευσις, τί ἐστὶ; §. 4, 111. Τῶν χωρικῶν, §.
 167. Ἀρίστη μέθοδος αὐτῆς, §. 183. Ἡ ἐν Σμύρ-
 νῃ, §. 139.
 Ἐλαιοποιία, §. 28.
 Ἐλατήρια, τοῦ πνεύματος, §. 23.
 Ἐλέφας, κунηγεσία αὐτοῦ, §. 74. §. 124. Θυμοσοφία
 αὐτοῦ, §. 167.
 Ἕλληνες, οἱ ἀρχαῖοι, δεισιδαίμονοι αὐτῶν, §. 69,
 85, 123.
 Ἔορταί, τῶν Ἰουδαίων, §. 28.
 Ἐπάγγελμα, ἐκλογὴ αὐτοῦ, §. 163.
 Ἐπτάνησος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 5, 29, 47, 77,
 98, 133.
 Ἔργασια, ἢ σωματικὴ, §. 144.
 Ἐσθῆρ, καὶ Γλαυκία, ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Τραγω-
 δίας Ἐσθῆρ τοῦ Γάλλου Ρακίνα, §. 15.
 Εὐαγγέλιον, μωρία τῆς κατ' αὐτοῦ ἀντιλογίας, §.
 151, 180.
 Εὐγενέστατος, §. 44, 132.
 Εὐδαιμονία, §. 143, 151.
 Εὐλογία, ἢ νόσος, ἱστορία αὐτῆς, §. 69, 91, 101.
 Ἐφημερίδες, ἐν Ἀμερικῇ, Ἀφρικῇ, καὶ Ἀσίᾳ, §. 20.
 Ζάκυνθος, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 47.
 Ζωή, φυτικὴ καὶ ἀνθρωπίνη, ἀναλογία μεταξὺ αὐ-
 τῶν, §. 144.
 Ἥδονή, §. 11.
 Ἡρωϊσμὸς, χωρικοῦ τινός, §. 22.
 Θάλασσα, ἢ παγωμένη, ἰσοπορία ἐπ' αὐτῆς, §. 19.
 Θάνατοι, ἐλάττωσις αὐτῶν εἰς πάλαιας πόλεις τῆς Εὐ-
 ρώπης, §. 80. Θάνατος, §. 134. Ὁ τοῦ δικαίου,
 §. 176.
 Θεός, στίχοι πρὸς αὐτόν, §. 148. Περὶ τῆς προνοίας
 αὐτοῦ, §. 10. Τὸ ἐπὶ γῆς κατοικητήριον αὐ-
 τοῦ, §. 94.
 Θερμότης, πολυχρηστία αὐτῆς, §. 123.
 Θηρία, ἐξαλαφρευμὸς αὐτῶν, §. 57.
 Θησαυρὸς, ὁ κάλλιστος, §. 124.
 Θιέλλα, ἢ ἐν Βαρβαδῶ, §. 81.

Ἰατροί, συμβουλή πρὸς αὐτοὺς, §. 104.
 Ἰαῦα, ἢ νῆσος, ἢ ἐν αὐτῇ θανατηφόρος κοιλίας, §. 21.
 Ἰέρακες, ἢ δι' αὐτῶν κунηγεσία, §. 88.
 Ἰεριχὼ, ἢ πεδιάς αὐτῆς, §. 160.
 Ἰερογλυφικά, §. 91.
 Ἰερουσαλήμ, ἢ πόλις, περὶ τῆς ἀλώσεως αὐτῆς ὑπὸ
 τῶν Ῥωμαίων, §. 37.
 Ἰθάκη, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 98.
 Ἰλυάται, περιγραφὴ αὐτῶν, §. 184.
 Ἰνδοί, τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, §. 117. Λουόμενοι εἰς
 τὸν ποταμὸν Γάγγην, §. 177.
 Ἰορδάνης, ὁ ποταμὸς, §. 148.
 Ἰσραηλιῖται, περιπλανήσεις αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον,
 §. 154.
 Ἰχθυόων, ὁ τῆς Ἰνδίας, §. 189.
 Καθαριότης, §. 11, 144.
 Καῖρος, περὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, §. 47. Ὁ
 ἀτμοσφαιρικός, §. 106, 126.
 Κάρολος, IB', βασιλεὺς τῆς Σβετίας, παρατήρησις
 αὐτοῦ, §. 120. Κάρολος, E', αὐτοκράτωρ τῆς
 Γερμανίας, βίος αὐτοῦ, §. 165. Κάρολος, B',
 βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ὁ Γουλιέλ-
 μος Πέν, §. 119.
 Κασπία Θάλασσα, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 171.
 Καστανία, ἢ τῆς Αἴτης, §. 15.
 Κεγχρίνης, ὁ Βόας, §. 46.
 Κεραμεία, τέχνη, τῶν ἀρχαίων, §. 84.
 Κεραυνός, ἀποτελέσματα ἐκ τινός, §. 116.
 Κέρκυρα, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 29.
 Κεφαλληνία, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 77.
 Κιλώνια, τὸ ἡφαίστιον ὄρος, ἐκρήξις αὐτῆς, §. 172.
 Κίνα, κατάστασις αὐτῆς, §. 80. Κατάστασις τῶν
 γυναικῶν ἐν αὐτῇ, §. 98. Ὁ αὐτοκράτωρ αὐτῆς
 καὶ ἡ αὐλή του, §. 159.
 Κλήρας, περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ, §. 35.
 Κοιμητήριον, σκέψεις ἐν αὐτῇ, §. 16.
 Κοινωνία, χαρακτηριστικὰ αὐτῆς, §. 163.
 Κολακεία, §. 57.
 Κόπλιος, Ἰωάννης, ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, §. 11.
 Κορδιστάν, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 152.
 Κρεμλίον, περιγραφὴ αὐτοῦ, §. 179.
 Κρόπται, αἱ ὑπόγειοι τῆς Αἰγύπτου, §. 88.
 Κρυσταλλῶνες, §. 126.
 Κυβερνήτης, ὁ ἔμπειρος, χαρακτῆρ αὐτοῦ, §. 137.
 Κυδωνιάτης, τὸ ποίημα, ἀποσπασμάτια ἐξ αὐτοῦ,
 §. 7, 64.
 Κύθηρα, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 133.
 Κύκλος, πολικός, θερμοκρασία αὐτοῦ, §. 161.
 Κύων, τὸ ζῷον, §. 36.
 Κωνσταντινούπολις, περὶ τῶν ὕδατων αὐτῆς, §. 10.
 Λευκὰς, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 133.
 Λοιμὸς, ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, §. 190.

Λόγος, Ν. Βάμβα, ἀπόσπασμα ἐξ αὐτοῦ, §. 50.
 Λουτρόν, ὄφρων, §. 164.
 Λύγξ, ὁ Περσικὸς, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 163.
 Λυκαυγές, τὸ, §. 118.
 Λύρα, ἢ ὄρνις, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, §. 33.
 Μάγισσα, ἢ, καὶ ἡ φιάλη τοῦ ὕδατος, §. 85.
 Μάγος, ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, §. 94.
 Μαθήματα, κατάλληλος σειρά αὐτῶν, §. 139.
 Μάθησις, §. 138.
 Μανιακοί, περὶ τῆς ἀπολύσεως τινῶν ἐν Παρισίαις,
 §. 61.
 Μάννα, τὸ, §. 54.
 Μαργαρίται, §. 67.
 Ματαιόφρονες, ἢ ἐκλογὴ αὐτῶν, §. 153.
 Μεγάλοι, στίχοι περὶ αὐτῶν, §. 166.
 Μέθοδος, διδακτικὴ, ἢ ἀρίστη, §. 183.
 Μελίτη, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 113, 135, 145.
 Μεσσίας, ἢ πρὸς τὸν λαὸν ὁμιλία αὐτοῦ, §. 159.
 Μεταλλεῖον, τὸ ἐνδότερον τινός, §. 53.
 Μετάνοια, τὸ ἐξ αὐτῆς ὄφελος, §. 137.
 Μηδὲν ἄγαν, §. 13.
 Μήτηρ, ἢ ἀγαθὴ, χαρακτηριστικὰ αὐτῆς, §. 149.
 Μνημονικόν, παραδείγματα θανατοῦ, §. 138.
 Μόσχα, ἢ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 177.
 Μύρμηκες, μεταναστεύσεις αὐτῶν, §. 79.
 Ναυκίν, ἢ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 179.
 Ναπολέον, τὸ περὶ θρησκείας φρόνημα αὐτοῦ, §. 120.
 Ναυμαχία, ἢ ἐν Σαλαμῖνι, §. 71.
 Ναυτίλος, διάλογος περὶ αὐτοῦ, §. 58.
 Νεάνιδες, ἢ ἐκ τῆς ἔργασίας ὠφέλεια πρὸς αὐτάς,
 §. 64.
 Νέοι, συμβουλή πρὸς αὐτοὺς, §. 94.
 Νεῦρα, ἴασις τοῦ ἐρεθισμοῦ αὐτῶν, §. 103.
 Νεώτεροι, πλεονεκτήματα αὐτῶν, §. 22.
 Νιρετοί, ἐπι τῶν Ἄνδεων, §. 189.
 Νόες, οἱ μεγάλοι, παρατήρησις περὶ αὐτῶν, §. 16.
 Νόμος, ἢ πανταχοῦ παρουσία καὶ παντοδυναμία αὐ-
 τοῦ, §. 93.
 Ξέρξης, ἐν Ἀβύδω, §. 46.
 Ξιφίας, ὁ ἐχθρὸς, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 113.
 Ξύλον, ἀνακάλυψις περὶ αὐτοῦ, §. 135.
 Ὀδοποιία, ἢ ἐπὶ τῆς Παγωμένης Θαλάσσης, §. 19.
 Ἡ ἀνωφελής, §. 49.
 Ὀδοπόρος, ὁ Χριστιανός, §. 124.
 Οἰκογένεια, ἢ φιλόστοργος, §. 48.
 Ὀμίχλη, ἐν Λονδίνο, §. 24.
 Ὀνειρον, Μουσουλμάνου τινός, καὶ ἡ ἐκπλήρωσις αὐ-
 τοῦ, §. 139.
 Οἰασιγκτῶν, ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, §. 116. §. 104.
 Ὄρισμοί, ἀξιοσημείωτοι, §. 95.

Ὀστρακόδερμα, §. 180.
 Παιδεία, κατὰ τί διαφέρει τῆς σοφίας, §. 16.
 Παλάτιον, τὸ ἐν Πετροπόλει ἐκ πάγου, §. 161.
 Παῖσοι, ἢ νῆσος, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 48.
 Παρίσιοι, ἱστορία αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τοῦ
 1815, §. 12, 23, 40, 58, 67, 89.
 Παροιμίαι, συλλογὴ αὐτῶν, §. 11.
 Πατριωτισμὸς, §. 168.
 Πεκῖνον, §. 145.
 Πέν, ὁ Γουλιέλμος, καὶ ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Δεύτε-
 ρος, §. 119.
 Πενία, §. 122, 134.
 Περίπατος, ἢ ἐξ αὐτοῦ ὠφέλεια, §. 68.
 Πέρσης, ὁ φιλαλήθης, §. 72.
 Πίθηξ, Βραδυπόρος, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 116.
 Πινάκιον, Ὀηβαϊκόν, §. 95.
 Πίστις, §. 26.
 Πληθυσμὸς, καὶ τροφή, §. 144. Τῶν Πολιτειῶν τῆς
 Εὐρώπης, §. 48. Τῶν Ὁμοσπονδῶν Πολιτειῶν
 τῆς Ἀμερικῆς, §. 25. Τῆς Μεγάλης Βρετανίας,
 §. 80.
 Πλοῦς, ἀπὸ Κυδωνιῶν εἰς Σμύρνην, §. 136.
 Πλοῦτος, τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐμπόδια εἰς τὴν πρόδοον τῶν
 νέων, §. 25, 122, 134.
 Ποιήτρια, ἢ Χριστιανὴ, ἀποδηήσκουσα, §. 112.
 Πόλεμος, εἰκὼν αὐτοῦ, §. 184.
 Πολιτεία, τῆς Εὐρώπης, κυβερνήσεις, ἔκτασις, καὶ
 πληθυσμὸς αὐτῶν, §. 48.
 Ποταμὸς, χαλκάνθινος, §. 76.
 Πούς, ὁ ἀσχημος, §. 55.
 Προῖκες, §. 73.
 Πρόνοια, τοῦ Θεοῦ, §. 10, 27.
 Πρόδος, ἐθνῶν ἐν Ἀμερικῇ, §. 80.
 Προσευχὴ, §. 26, 157.
 Προσκυνηταί, εἰς τὴν ἔρημον, §. 173.
 Προῦσα, ἢ πόλις, περιγραφὴ αὐτῆς, §. 81.
 Πτηνοίχθους, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 27.
 Ραμφηστής, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, §. 1.
 Ῥῥισιός, ὁ Ἀδαμάντιος, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Θεο-
 δώρα, §. 104.
 Ῥωμαῖοι, ὑπερβαλικὸς πλοῦτος αὐτῶν, §. 80.
 Ῥῥισοί, ἀπεσταλμένοι εἰς ζήτησιν θρησκείας, §. 161.
 Σάββατον, §. 192.
 Σαφίνεια, λέξεων, §. 186.
 Σαχάρα, ἢ μεγάλη ἔρημος, §. 174.
 Σέλας, τὸ βόρειον, §. 129.
 Σελήνη, τὰ τηλεσκοπικὰ φαινόμενα αὐτῆς, §. 45. Ἡ
 ἐκ τοῦ φέγγους αὐτῆς βλάβη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς,
 §. 164.
 Σιδηρόδρομοι, §. 97.
 Σινά, τὸ ὄρος, περιγραφὴ αὐτοῦ, §. 65. Τὸ μονα-
 στῆριον, §. 106.

Σίφωνες, θαλάσσιοι, περιγραφή αὐτῶν, ἐ. 16, 191.
 Σκέψεις, μελαγχολικαί, ἐ. 186.
 Σκοποί, τῶν ἡμετέρων πράξεων, ἐ. 103.
 Σοφία, κατὰ τί διαφέρει τῆς παιδείας, ἐ. 16. Ἡ ἀληθινή, ἐ. 92. Ἡ τοῦ Σολομῶντος, τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, ζ'. 8.
 Σπασμοί, ἠθικοί, ζ'. 32.
 Σπουδὴ, πρόωρος, ζ'. 32.
 Στιλλίγγιος, ὁ ἰατρός, ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, ζ'. 167.
 Συμβουλή, πρὸς υἱόν, ζ'. 22.
 Συνδρομηταί, οἱ καθυστεροῦντες, ζ'. 22.
 Συνειδήσεις, ἡ ἐνοχος, περὶ τῶν βασάνων αὐτῆς, ζ'. 70. Βιβλίον αὐτῆς, ζ'. 122.
 Σχολεῖα, περὶ τῆς ὀρθῆς κυβερνήσεως αὐτῶν, ζ'. 63.
 Σχολή, ἡ Εὐαγγελικὴ τῆς Σμύρνης, ἐ. 31. Ἡ ἐν Παρισίοις Μαιευτικὴ, ἐ. 170.
 Σωκράτης, ζ'. 125.
 Ταλισσοί, περιγραφή αὐτῶν, ζ'. 187.
 Τάσσοι, ὁ Τορκουάτος, βίος αὐτοῦ, ἐ. 95.
 Ταφή, περὶ τοῦ τρόπου αὐτῆς κατὰ διαφόρους αἰῶνας καὶ χώρας, ἐ. 149. Πρόωρος, ζ'. 40.
 Τεθλιμμένοι, περὶ ἐνασχολήσεως αὐτῶν, ζ'. 79.
 Τέλη, μεγάλα ἐκ μικρῶν ἀρχῶν, ἐ. 138.
 Τέχναι, τῆς εἰρήνης, ζ'. 72.
 Τίγρις, περὶ τοῦ διασωθέντος ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, ἐ. 129.
 Τίτλοι, τῆς εὐγενείας, ἐξήγησις αὐτῶν, ἐ. 132.
 Τουκάν, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ἐ. 1.
 Τυπογραφία, πρόδος αὐτῆς, ἐ. 52.
 Τυφλοί, περὶ τῆς ἀκοῆς καὶ ἀφῆς αὐτῶν, ζ'. 9.
 Ὑγεία, ἐ. 73.
 Ὑμνος, εἰς τὴν τελευταίαν κρίσιν τοῦ κόσμου, ἐ. 83.
 Ὑπνοβασία, παράδοξος, ζ'. 122.
 Ὑπόκλισις, εἰς τὸ Σέλημα τοῦ Ὑψίστου, ζ'. 47.
 Ὑποχονδριακοί, ζ'. 131.
 Ὑφος, ἐ. 186. ζ'. 25.
 Φαινόμενα, γεωλογικά, ἐ. 134.
 Φάλαινα, τὰ περὶ τὴν ἀλιεῖαν αὐτῆς, ζ'. 117.
 Φαντασία, ἐ. 77.

Φεργυσῶν, Ἰάκωβος, περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ βίου του, ἐ. 130.
 Φιλαλήθεια, ἐ. 80.
 Φιλιαναγνωσία, ἀνέκδοτον περὶ αὐτῆς, ἐ. 76.
 Φιλία, ἐ. 135.
 Φιλολογία, περὶ τῆς σπουδῆς αὐτῆς, ζ'. 62.
 Φίλος, χαρακτήρ τοῦ ἀληθινοῦ, ἐ. 153.
 Φιλοσοφία, ἐ. 26.
 Φόβος, δεισιδαιμονικός, ζ'. 128.
 Φοίνιξ, τὸ δένδρον, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ζ'. 73.
 Φραγκλῖνος, ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, ἐ. 167.
 Φρενοκομεῖα, τὰ νέα, ἐ. 8.
 Φρενοληψία, ἐ. 144.
 Φύσις, περὶ τῶν ἔργων αὐτῆς, ζ'. 29.
 Φώκη, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, ἐ. 49.
 Φῶς, ἐν τῷ σκότει, ζ'. 169.
 Χαιτόδους, ὁ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ζ'. 49.
 Χάλαζα, περὶ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἐ. 125.
 Χαουάη, ἡ νῆσος, ἐκρηξίς ἐν αὐτῇ, ἐ. 172.
 Χελῶναι, περὶ τῆς ἀλώσεως αὐτῶν, ἐ. 17.
 Χῆραι, τῆς Ἰνδίας, τὸ ἔθιμον τοῦ καίειν καὶ θάπτειν αὐτὰς ζωντανὰς, ζ'. 1.
 Χίος, ἱστορία αὐτῆς, ἐ. 37, 53.
 Χορομανία, ἡ νόσος, ἐ. 30, 62.
 Χρήματα, ἐ. 112.
 Χρηματιστήριον, τὸ βασιλικὸν τῆς Ἀγγλίας, ἐ. 122.
 Χρῆσις, καὶ κατάχρησις, ἐ. 157.
 Χριστιανισμὸς, τί κακὸν ἐποίησε: ἐ. 7. Θρίαμβος αὐτοῦ, ἐ. 75. Ἐπιβροχὴ αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰς ἐπιστήμας, ἐ. 140. Ἀποτελέσματα αὐτοῦ, ζ'. 182.
 Χριστιανοί, ἀρχαῖοι, εὐσέβεια αὐτῶν, ἐ. 119. Ἀμμοβαῖα χρέη αὐτῶν, ζ'. 96.
 ΧΡΙΣΤΟΣ, περὶ τῆς αὐτοῦ μεσιτείας, ἐ. 175.
 Χωρικοί, ἐκπαίδευσις αὐτῶν, ἐ. 167.
 Ψεῦδος, ἐ. 143.
 Ψυχὴ, περὶ τῆς προόδου αὐτῆς, ζ'. 120.
 Ψυχρότης, θρησκευτικὴ, αἰτία αὐτῆς, ἐ. 42.
 Ὠραι, τοῦ ἐνιαυτοῦ, εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἐ. 121.
 Ὠραῖα, τὰ δύο, ἐ. 15.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.--Ὁ Ῥαμφηστής, ἢ Τουκάν	1	Ἡ Βενετία	17
Οἱ Σίφωνες	16, 191	Οἱ Πλανῆται, κατὰ τὸ ἀνάλογον ἐκάστου Μέγεθος	29
Ἄλωσις Χελωνῶν, ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Κούβας	17	Ἡ Σελήνη, ὡς φαίνεται διὰ Τηλεσκοπίου	30
Ἐλκθρον ὑπὸ Κυνῶν συρόμενον ἐπὶ τῆς Χιόνος	19	Ὅρνεις Λυροφόροι, Ἀρβῆν καὶ Θήλεια	33
Ὁ Πτηνοίχθυσ	27	Ὁ Βόας Κερχρίνης	46
Θεωρία ἐν Αἰγίνῃ, μετὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Πανελληνίου Διὸς	33	Χαιτόδους Πλάνος	49
Ἡ Σελήνη, ὡς φαίνεται διὰ Τηλεσκοπίου	45	Πλάταξ Νυκτερὶς	49
Ἄγρα τῶν Φωκῶν εἰς τὴν Σκωτίαν	49, 52	Μεταλλεῖον Κασσιτέρου ἐν Ἀγγλίᾳ	53
Ἄγρα τῶν Φωκῶν εἰς Ἐρημονήσου	50	Συνοδοποιρία Βεδουίνων Ἀράβων	65
Ἀνάβασις τοῦ Ὄρους Σινᾶ	65	Ἄγριος Φοίνιξ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Σινᾶ	74
Θεωρία τῆς Πόλεως Προύσης	82	Τυρβηνικὰ Σκευῆ	84
Ὁ Ἀνθόλφ Στρεψίκερος	84	Ἱερογλυφικά	91
Ὁ Βόας Συσφιγκτήρ, προετοιμαζόμενος νὰ καταβροφῆσῃ αἶγα	97	Θηβαϊκὸν Πινάκιον	96
Τὰ Ὄρη Σινᾶ καὶ Χωρῆβ, μετὰ τοῦ Μοναστηρίου τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης	107	Ὅρυγμα εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἐπὶ τοῦ ἐκ Λισερπάλου εἰς Μαγκεστρίαν Σιδηροδρόμου	97
Τὸ Βασιλικὸν Χρηματιστήριον τῆς Ἀγγλίας	122	Σχήματα Κρυστάλλων, Χιόνος, καὶ Πάχνης	106
Ὁ Ξιφίας	113, 115	Μετακινήτικη Μηχανὴ	112
Τίγρις ὀπισθοδρομοῦσα εἰς τὸ Δάτος, μετὰ πληγωμένου κυνηγοῦ ἐπὶ τῶν Νότων αὐτῆς	129	Πίθηξ Βραδυπόρος	116
Θεωρία τῆς Πόλεως Ἀφίων Καρὰ Χισσάρ	141	Τὸ Λυκαυγὲς	118
Ἡ Βόρειος Πύλη τοῦ Πεκίνου	145	Ἀλιέτος Λευκοκέφαλος	121
Θεωρία τῆς Νήσου τῆς Ἁγίας Ἐλένης	160	Ἀλιέτος διώκιον Κύκνον	121
Παλάτιον ἐκ Πάγου εἰς τὴν Πετροῦπολιν	161	Κρυστάλλων	126
Ἐλέφας ἐκ Πάγου	162	Τὸ Βόρειον Σέλας	129, 130
Προσκυνηταί εἰς τὴν Ἐρημον	174	Ὁ Ἰορδάνης	148
Τὸ Κρεμλῖνον, καὶ μία τῶν ἐν Μόσχᾳ Γεφυρῶν	178	Σχέδιον τῶν Ἐρειπίων τῆς Βαβυλώως	155
ΤΟΜ. ΕΚΤΟΣ.--Ἐτοιμασάμενος Πυρπόλησιν Χήρας, ἐν Ἰνδίᾳ	1	Ἡ Πεδιάς τῆς Ἱερικῶ	160
Χήρα Ἰνδὴ βιπτομένη εἰς τὴν Ἐπικήδειον Πυρὰν τοῦ Ἀνδρός τῆς	3	Περσικὸς Ἀδγῆ	164
Χήρα Ἰνδὴ ἐτοιμαζομένη νὰ ταφῆ ζῶσα	16	Ἀνεμοταραχὴ ἐν Ἀμμώδαι Ἐρήμῳ	174
		Ἰνδοὶ λουόμενοι ἐν τῷ ποταμῷ Γάγγῃ	177
		Ὁ Δρυκολάπτης	182
		Ὁ Γυπάετος Γενειάτης	183

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν Τόμῳ Ἐκτῷ, εἰς Σελ. 101, εἰς Στήλην Β', εἰς Στίχον 27, ἀντὶ «ΟΛΙΓΩΤΕΡΟΝ ὑποκείμενοι,» ἀνάγνωθι «ΜΑΛΛΟΝ ὑποκείμενοι.» Εἰς Σελ. 105, εἰς Στήλ. Β', εἰς τὸν παρατελευταῖον στίχον, ἀντὶ ΜΕΓΑΝ ΒΑΘΜΟΝ ἀνάγνωθι ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΛΑΤΤΩΣΙΝ.

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

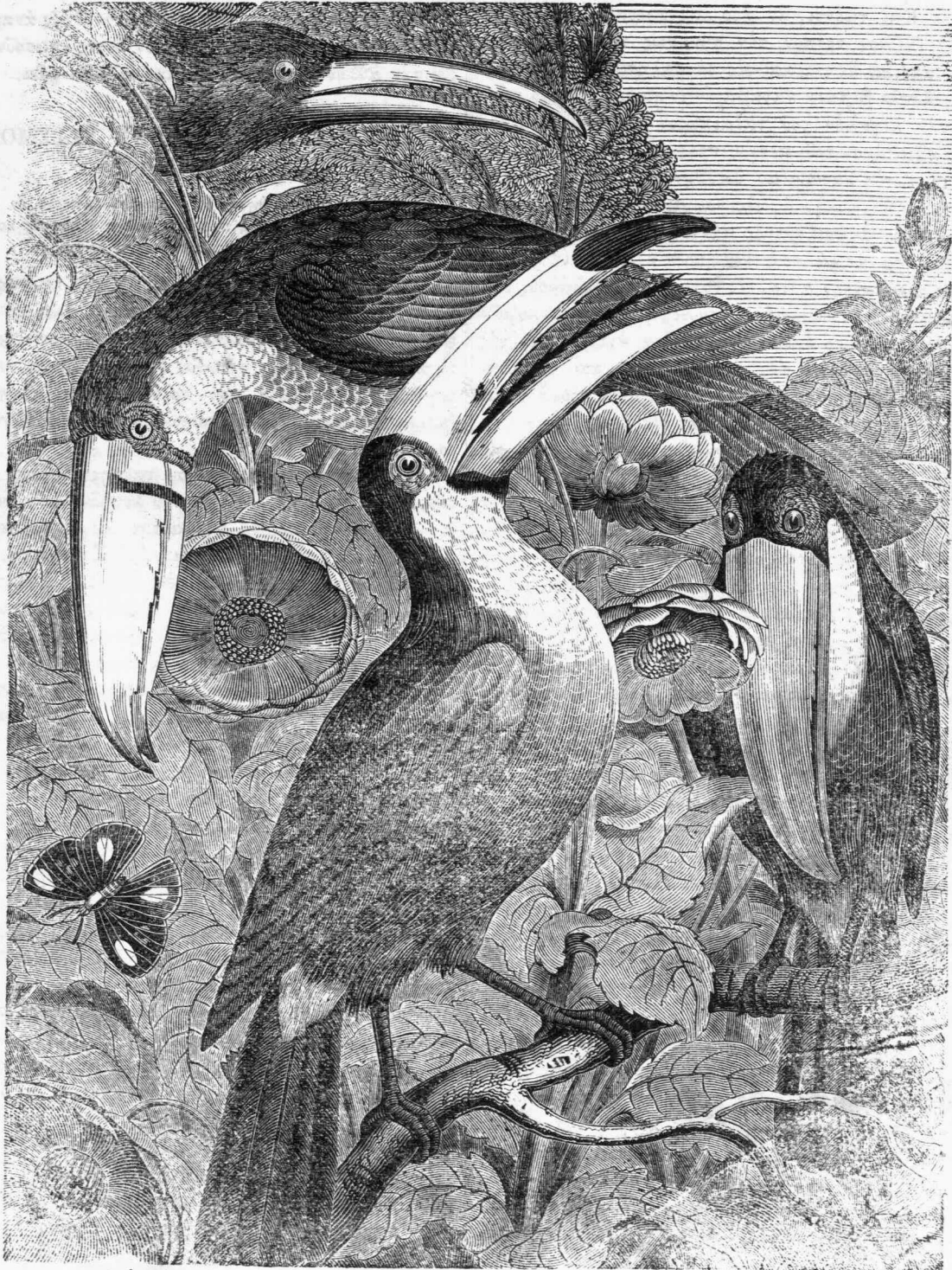
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 1841.]

[ΑΡΙΘ. 49.]

Παιφιστής Αρακάριος.

Παιφιστής Ευδοκίμης.

Παιφιστής Γκάος.

Παιφιστής Δυάκος (Μέλας και Κίτρινος.)

Θ ΡΑΜΦΗΣΤΗΣ, Η ΤΟΥΚΑΝ.

Η ΠΡΟΤΕΤΑΓΜΕΝΗ εικόνογραφία παριστάνει συμπελεγμένα διάφορα είδη του Ραμφηστοῦ, ἢ, ὡς κοινῶς ὀνομάζεται εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς του, τοῦ Τουκᾶνος. Τὸ μέγιστον αὐτοῦ ῥάμφος (δεν καὶ τὸνομα Ραμφηστής) εἶναι τοῦ σώματος σχεδὸν ἰσόμηνες πολλοὶ δὲ ὑπέθεσαν τὸ ἀσύμμετρον τοῦτο ῥάμφος ὀχληρότατον εἰς τὸν Τουκᾶνα, ὡς τάχα τὴν εὐκίνησιαν ἐμποδίζον. Καὶ τῶντι, ἂν ἦτο κατεσκευασμένον μετὸν στερεὸν ἐκεῖνον τρόπον, τὸν συνήθως παρατηρούμενον εἰς ἀρπακτικὰ πτηνὰ καὶ εἰς τὰ σκληρὰς οὐσίας τρώγοντα, ἤθελε βέβαια καταβαρύνειν καὶ κατέλκειν πάντοτε τὴν κεφαλὴν τοῦ ταλαιπώρου πτηνοῦ, ἀνίκανον αὐτὸ καθιστάνον τοῦ πετᾶν πρὸς τὰ ἄνω, ἢ καὶ τοῦ βλέπειν, ἐκτὸς κατὰ μίαν διεύθυνσιν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν ὁ Τουκᾶν ὤφειλε νὰ χαμοκυλίεται διὰ παντὸς τοῦ βίου, ἀγωνιζόμενος πάντοτε νὰ μεταχειρισθῆ τὰ ἐκλαμπρα πτερά του, καὶ ποδῶν ἀδιαλείπτως νὰ ζητήσῃ τὴν τροφὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς ὑψηλοὺς κλάδους τῶν καρποφόρων δένδρων, — ἀλλ' ἀγωνιζόμενος καὶ ποδῶν εἰς μάτην. Τοῦτο ἐξάπαντος ἤθελεν ἀντιβαίνειν εἰς τὴν γενικὴν ἀρμονίαν τῆς φύσεως· ὅθεν καὶ παρατηροῦμεν τοὺς Ραμφηστάς, καίτοι τόσο μὲν προσάρτημα ἔχοντας, ὅτι πετᾶσιν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον μετὰ τὴν συνήθη τῶν ὀρνέων εὐκίνησιαν — ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνων ὑψηλοτάτων τὰς κορυφὰς — ὅτι ζητοῦν ὀπίσθεν ἀκατάπαυστον δραστηριότητα — ὅτι διώκουσι μικρότερα πτηνὰ, τὰ ὁποῖα καὶ κατατρώγουν — καὶ ὅτι μετὰ ἀγρυπνον φροντίδα ὑπερασπίζουσι τοὺς νεοσσούς αὐτῶν ἀπὸ ὄφεις, πιθήκους, καὶ ἄλλους ἐχθρούς. Ταῦτα δὲ πάντα ἀδύνατον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐνεργῶσιν, ἂν τὸ ῥάμφος ἦτο βαρὺ ἀναλόγως τοῦ μεγέθους· ἀλλὰ δὲν εἶναι οὕτω. Παραβαλλόμενον κατὰ τὴν εἰδικὴν βαρύτητα μετὰ τὸ ῥάμφος τοῦ ἱερακος, παραδείγματος χάριν, ἐμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς αὐτὸ, ὡς κομμάτιον κισσῆρος πρὸς κομμάτιον κοκκυτοῦ λίθου. Τὸ ἐξῴθεν τοῦ ῥάμφους εἶναι ὑφασμα σπογγῶδες, κοιλότητος ἔχον ἐσχηματισμένας ὑπὸ μεμβρανῶν λεπτοτάτων, κεκαλυμμένον δὲ ὑπὸ σκληροῦ ἐπιβλήματος μόλις παχύτερου. Τὸ ἀξιοσημείωτον τοῦτο ῥάμφος συνιστᾷ παράδειγμα ἰδιάζοντος ὀργανισμοῦ τόσο σχεδὸν περιέργου καὶ θαυμαστοῦ, ὅσον ἢ προβοσκίς τοῦ ἐλέφαντος. Μολονότι δὲ ἀκριβῶς δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι ὅλα πρὸς τὰ ὁποῖα χρησιμεύει. ἀμφίβολα ὅμως δὲν ὑπάρχει ὅτι ἀρμόζει θαυμασιώτατα εἰς τὰς χρεῖας τῆς τοῦ Ραμφηστοῦ ὑπάρξεως.

Οἱ Τουκᾶνες, ὡς καὶ οἱ μεγάλως μ' αὐτοὺς παρεμφέροντες Ἀρακάριοι, εὐρίσκονται εἰς τὰ θερμότερα μέρη τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Τὰ πτερά των εἶναι λαμπρότατα· μεταχειρίζονται δ' αὐτὰ ὡς κοσμήματα αἰ δέσποιναι τῆς Βραζιλίας καὶ τῆς Περούς. Εἰς τοὺς Ζωολογικοὺς Κήπους τῆς Ἀγγλικῆς μητροπόλεως ὑπάρχουσι μετὰ πολλῶν ἄλλων πτηνῶν καὶ τινες Ραμφησταί· ἐκεῖ δὲ παρατηρήθη ὅτι τρέφονται κοινῶς ἀπὸ μικρὰ

πτηνὰ. Ὅσακις βαλθῆ πούλιον τι εἰς τὸ κλωβίον Ραμφηστοῦ, τὸ φονεύει πάραυτα, μετὰ τὴν μύτην σφίγγων αὐτὸ, ἔπειτα δ' ἡσύχως τὸ κατασπαράσσει, πᾶν μέρος καταρρόφων, ἀκόμη καὶ τὸ ῥάμφος καὶ τοὺς πόδας. Ἡδύνει δ' αὐτοὺς τὰ μέγιστα ἡ τροφὴ, ἴσως διὰ τινὰ ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ῥάμφους. Τὸν πόδα δὲν μεταχειρίζονται πλὴν διὰ νὰ κρατῶσι τὸ θήραμα· τὸ ῥάμφος μόνον χρησιμεύει εἰς τὸ κατασπαράσσειν αὐτό. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ ὄρνις οὗτος ὑποβάλλει μέρος τῆς τροφῆς αὐτοῦ εἰς ἀναμάσσησιν διὰ τοῦ ῥάμφους, κατὰ τρόπον ὅστις ὁπωσοῦν ὁμοιάζει τὴν αὐτὴν πράξιν εἰς τὰ μηρυκώμενα ζῷα.

Ο ΕΝ ΛΙΣΒΩΝΙ ΜΕΓΑΣ ΣΕΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1755.

ΤΑ ἐπόμενα ἐπεστάθησαν ὑπ' Ἀγγλοῦ ἐμπόρου ἐν Λισβῶνι διατρίβοντος τὸν καιρὸν τῆς περιγραφομένης τρομερᾶς καταστροφῆς· ὅθεν εἶναι καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας ἀξιοπίστα.

ΠΟΤΕ δὲν ἐφάνη αὐγὴ ὠραιότερα τῆς πρώτης Νοεμβρίου· ὁ ἥλιος διέλαμπε καθαρῶτατος· ὅλον τὸ πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ ἦτο γαλήνιον καὶ ἀνέφελον· καὶ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὑπῆρχε σημεῖον ὅτι μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἢ ἀκμάζουσα, πλουσία, καὶ πολυάνθρωπος αὕτη πόλις ἐμελλε νὰ παριστάνῃ τὸ φρικωδέστατον καὶ ὀδυνηρότατον θέαμα.

Τὴν πρωίαν τῆς θανασίμου ταύτης ἡμέρας, μεταξὺ τῶν ἑννέα καὶ δέκα, ἐνῶ εἰς τὸν κοιτῶνά μου καθήμενος ἔγραφον ἐπιστολήν, τὰ χαρτιά καὶ ἡ τράπεζα ἤρχισαν ἐλαφρῶς πῶς νὰ τρέμουσιν, ἐγὼ δ' ἠπόρησα, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν ἀνεμὸν οὔτε φύλλον δὲν ἐκίνει. Σκεπτόμενος κατ' ἑμαυτὸν περὶ τοῦ πόθεν τοῦτο προήρχετο, ἀλλὰ μηδὲν ὑποπτεύων τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, ἠσδάνθη αἰφνης ὅλον τὸν οἶκον σειόμενον ἐκ θεμελίων· καὶ πρῶτον μὲν ἀπέδωκα τοῦτο εἰς τὰς ἀμάξας, αἰτινες κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην συνήθως ἐπέρνων, εἰς τὸ παλάτιον διευθυνόμεναι· ἀλλὰ προσεχτικώτερον ἀκροασθεῖς, ἐνόησα τὴν ἀπάντη, πληροφορηθεῖς ὅτι προήρχετο ἀπὸ τι παράξενον φοβερόν εἶδος ὑπογείου κροταθορύθου, ὁμοιάζοντος τὸν βαθὺν ἔχον τῆς μακρυνῆς βροντῆς. Ταῦτα πάντα ἔγιναν εἰς μόλις ἓν λεπτόν· φόβος δ' ἤρχισε τῶρα νὰ με κυριεύῃ, μήπως οὗτος ὁ θόρυβος ἦτον ὁ πρόδρομος σεισμοῦ, ἐπειδὴ μάλιστα ἐνθυμήθη ἓνα, πρὸ ἔξ ἢ ἑπτὰ χρόνων συμβάντα εἰς τὴν νῆσον τῆς Μαδέρας, ὁ ὁποῖος ἤρχισε ταυτοτρόπως, μολονότι ὀλίγην ἢ καὶ οὐδεμίαν ζημίαν ἐπρόξενε.

Ῥίψας λοιπὸν τὸν κάλαμον, ἀνέστην, ἀμφίβολος ἂν ἔπρεπε νὰ μείνω εἰς τὸν κοιτῶνα ἢ νὰ δράμω εἰς τὴν ὁδὸν, καθότι εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη ὁ κίνδυνος ἐφαίνετο ἴσος· ἐπαρηγορούμην δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ τιναγμός οὗτος ἤμπόρει νὰ μὴν ἐπιφέρῃ ἄλλα παρὰ μικρὰ τινα ἀποτελέσματα, ὁποῖα τὰ ἐν Μαδέρα· ἀλλ' εἰς μίαν στιγμὴν ἐξηγέρθη τὸ ὄνειρόν μου, κωφθεῖς ὑπὸ φρικωδέστατου κτύπου, ὡς νὰ εἶχε διαμιάς κατακρημνισθῆ πᾶν τῆς πόλεως οἰκοδόμημα. Ὁ οἶκος ἐν ἡμῖν

τόσον σφοδρῶς ἐσειέτο, ὥστε πάραυτα κατέπεσον αἱ ἄνω στέγαι, ὁ δὲ θάλαμός μου, εἰς τὸ κατώγειον εὐρισκόμενος, δὲν εἶχεν ἔτι συμμεθέξειν τῆς αὐτῆς συμφορᾶς· πλὴν πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ ἐξετοπίσθη, ἐγὼ δὲ μόλις ἤμπόρου νὰ στέκωμαι ὀρθός, καὶ κατὰ στιγμὴν περιέμενον νὰ καταπλακωθῶ, ἐπειδὴ ἐξηκολούθουν οἱ τοῖχοι κινούμενοι ἐνθεν κακεῖθεν φοβερῶτατα, καὶ πολλαχοῦ ἀνοίγοντες· μεγάλα δὲ πέτραι ἐξέπιπτον πανταχόθεν ἀπὸ τὰς σχισμάς, καὶ τὰ ἄκρα τῶν πλειοτέρων δοκίδων ἐξέβαινον ἀπὸ τῆν θέσιν των. Τὴν τρομερὰν ταύτην σκηνὴν κατέστησεν ἔτι δεινότεραν ἡ τοῦ οὐρανοῦ αἰφνίδια ζόφωσις, ἥτις δὲν μ' ἄφινε τίποτε πλεόν νὰ διακρίνω, προελθούσα ἐξάπαντος ἀπὸ τὰ πυκνότερα τοῦ κονιορτοῦ νέφη, τὰ σηκωθέντα ὑπὸ τόσοσφοδρᾶς συγκρούσεως, ὡς δὲ τινες εἶπον, καὶ ἀπὸ θειώδεις ἀναθυμιάσεις· ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω· ἀναμφίβολον ὅμως εἶναι ὅτι διὰ δέκα περίπου λεπτὰ ἠσθανόμην σχεδὸν πεπνιγμένος.

Ἀφοῦ τὸ σκότος ὁπωσοῦν διεσκεδάσθη, καὶ κατέπαυσεν ἡ βία τοῦ σεισμοῦ, πρῶτον ἀντικείμενον παρετήρησα εἰς τὸν θάλαμον γυναῖκα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καθεμένην μετὰ νήπιον εἰς τὰς ἀγκάλας, κατακεκοισμένην, ὠχρὰν, καὶ τρέμουσαν. Ἠρώτησα δ' αὐτὴν πῶς ἦλθεν, ἀλλὰ τόσοσφοδρῶς ἔξεστηκνυῖα, ὥστε δὲν ἤμπόρει νὰ με εἶπῃ. Ἴσως, ὅτε πρῶτον ἤρχισεν ὁ σεισμός, ἐδραμεν ἐξω τῆς οἰκίας, ἰδοῦσα δὲ πόσον μεγάλως ἐκινδύνευον ἀπὸ τοὺς πίπτοντας λίθους, ἐμβήκεν εἰς τὴν θύραν μου, ἥτις ἦτο πολλὰ πλησίον τῆς ἰδικῆς τῆς, διὰ νὰ φυλαχθῆ· ἀφοῦ δ' ἐγέμισεν ἡ θύρα ἀπὸ κονιορτοῦ καὶ πέτρας, ἔτρεξεν ἔνω εἰς τὸν θάλαμόν μου ὅστις ἔτυχεν ἀνοικτός· ὅπως καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἦτον ἡ ὠρα ἐκείνη διὰ περιέργους ἐρωτήσεις. Ἐνθυμούμαι τὴν ταλαιπώρον με πόσῃ ἀγωνίαν με ἠρώτησεν, ἂν δὲν ἐνόμιζον ὅτι ἐφθασεν ἡ δευτέρα παρουσία· παρεπονέθη συγχρόνως ὅτι ὁ λάργυς αὐτῆς ἦτο πεφραγμένος, καὶ με παρεκάλεσε, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, νὰ τὴν δώσω ὀλίγον ὕδωρ. Ὑπήγα δὲ εἰς τὴν στάμναν μου, τὴν ὁποῖαν ἐφύλακτον πάντοτε πλήρη, (ἐπειδὴ γνωρίζεις ὅτι τὸ νερὸν εἶναι κάποτε σπάνιον εἰς τὴν Λισβῶνα)· ἀλλ' εὐρῶν αὐτὴν ἐσπασμένην, εἶπα εἰς τὴν γυναῖκα ὅτι δὲν πρέπει τῶρα νὰ ζητῆ νὰ σβέσῃ τὴν δίψαν τῆς, ἀλλὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῆς, ἐπειδὴ ὀλίγον ἔλειπε νὰ πέσῃ κατὰ κεφαλῆς ἡμῶν ὁ οἶκος, καὶ, ἂν ἐγίνετο καὶ δεύτερος σεισμός, ἤθελε βέβαια μᾶς καταχώσειν ἀμφοτέρους. Τὴν εἶπα λοιπὸν νὰ πιᾶσῃ τὸν βραχίονά μου, καὶ ὅτι ἤθελον προσπαθήσειν νὰ φέρω αὐτὴν εἰς ἀσφαλέστερον τόπον.

Κατὰ θεῖαν τινὰ πρόνοιαν, με φαίνεται, ἔτυχε νὰ μὴν εὐρεθῶ ἐνδεδυμένος εἰς τὴν περίστασιν ταύτην· διότι, ἂν εἶχον ἐνδυθῆν, ὡς ἐσκόπευον ὅτε ἀνηγέρθη ἐκ τῆς κλίνης, διὰ νὰ προγευματίσω μετὰ τινος φίλου, πιθανώτατον ὅτι ἤθελον τρέξω εἰς τὸν δρόμον καταρχὰς τοῦ σεισμοῦ, ὡς ἅπαντες οἱ τοῦ οἴκου, καὶ σκοτώθην ὡς ἐκεῖνοι. Τῶρα δὲ, μολονότι νὰ ἐνδυθῶ δὲν ἦτο τοῦ καιροῦ, στοχασθεῖς ὅμως ὅτι μετὰ τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρουν, (ἐν ἐπανωφόρεμα τοῦ κοιτῶνος καὶ

συρτὰς κρηπίδας), ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ὑπερβῶ τὰ εἰρείπια, ἐβαλον ζεῦγος ὑποδημάτων καὶ τὸ ἡμερινόν μου φόρεμα, ἔπειτα δ' ἔσπευσα κάτω μετὰ τὴν γυναῖκα εἰς τὸν βραχίονα, καὶ διευθύνθη κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ὁδοῦ τὸ ἀνοίγον εἰς τὸν Τάγον. Τὸ πέρασμα τοῦτο εὐρῶν πεφραγμένον ἀπὸ τοὺς πεσόντας οἶκους, ἐστράφη ὀπίσω πρὸς τὸ ἄλλο ἄκρον τὸ ἄγον εἰς τὴν κυριώτεραν ὁδὸν τῆς πόλεως· καὶ βοηθήσας τὴν γυναῖκα νὰ περάσῃ μὲν ἄλλο τινὰ σωρὸν ἐρειπίων μετὰ μικρὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς μου, ἐνῶ ἤδη ἐμβαίνομεν εἰς τὴν εἰρημένην μεγάλην ὁδὸν, ἐπειδὴ μέρος τι δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑπερβῶ χωρὶς τὴν βοήθειαν τῶν χειρῶν ὡς καὶ τῶν ποδῶν μου, τὴν εἶπα νὰ με ἀφήσῃ· μ' ἀφήκεν ἡ ταλαιπώρος, ἐμείνε δ' ὀπίσω μου δύο ἢ τρεῖς πόδας, καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πέτρα μεγίστη, πεσοῦσα ἀπὸ κλονούμενον τοῖχον, κατασυνέτριψεν αὐτὴν καὶ τὸ τέκνον. Εἰς οἰονόμησαν ἄλλον καιρὸν τοιοῦτον ὀδυνηρὸν θέαμα ἤθελε με ὑπερλήσειν· ἀλλ' ὁ τρόμος ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἐμελλον κάγω νὰ πάθω τὰ αὐτὰ, καὶ τὰ περίξ μου τοῦ αὐτοῦ εἶδους παμπληθῆ παραδείγματα, ἦσαν πολὺ φρικτότερα παρὰ νὰ με συγχωρήσωσιν, ὥστε μίαν στιγμὴν κἂν νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ τούτου ἀντικειμένου.

Εἶχον τῶρα μακρὰν στενὴν ὁδὸν νὰ διαπεράσω, μετὰ οἶκους τετραπέτους καὶ πενταπέτους ἀμφοτέρωθεν, ὅλους παλαιστάτους, τοὺς πλείστους ἤδη κατερριμμένους, ἢ ὅλον ἐπίπτοντας, καὶ ἀπειλοῦντας εἰς πᾶν βῆμα νὰ καταπλακώσωσι τοὺς διαβάτας, ἐξ ὧν πολλοὶ ἔκειντο φονεμένοι ἐμπροσθέν μου, ἢ, τὸ πολὺ μᾶλλον ἀξιοθρήνητον, τετραυματισμένοι καὶ πληγωμένοι, ὥστε δὲν ἤμπόρουσαν νὰ σαλεύσωσι. Τὸ κατ' ἐμὲ, βλέπων τὸν ὄλεθρον ἀναπόφευκτον, νύχθη μόνον νὰ τελειώσω διαμιάς, καὶ ὅχι με συντετριμμένα μέλη ν' ἀφεθῶ καταγῆς, ἀβοηθήτως ταλαιπωρούμενος, ὡς οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι.

Ἐπειδὴ, μ' ὅλον τοῦτο, ἡ τῆς ζωῆς διατήρησις εἶναι ὁ πρῶτος νόμος τῆς φύσεως, οἱ ἀνιανοὶ οὗτοι διαλογισμοὶ δὲν μ' ἐκυριεύσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε παντάπασιν ἀπελπισθῶ. Προεχώρουν λοιπὸν ὅσον ἠδυνάμην τάχιστα, μετὰ ἄκραν ὅμως προφύλαξιν, καὶ διαβάς ἐπὶ τέλους τὸ φρικτὸν τοῦτο πέρασμα, εὐρέθην σώως καὶ ἀβλαβῆς εἰς τὸ εὐρύχωρον ἀνοικτὸν διάστημα τὸ ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Παύλου, ἥτις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν εἶχε κατακρημνισθῆναι καὶ χύσειν μὲν μέρος τῶν ἐκκλησιαζομένων, οἵτινες γενικῶς ἦσαν πάμπολλοι, καθότι αὕτη ἐλογίζετο μίαν τῶν πολυανθρωποτέρων ἐνοριῶν τῆς Λισβῶνος. Ἐνταῦθα ἐστάθη ὀλίγον, σκεπτόμενος περὶ τοῦ πρακτέου· κρίνας δ' ἐπισφαλῆ τὴν θέσιν ταύτην, ἀπεφάσισα νὰ ἀναβῶ τὰ ἐκ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ἐκκλησίας εἰρείπια, ὥστε νὰ φθάσω εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ, καὶ νὰ εὐρίσκωμαι ὅσον τὸ δυνατόν ἀπομεμακρυσμένος τῶν κλονουμένων οἰκῶν.

Τοῦτο μετὰ τινὰ κόπον κατάρθωσα· εὐρήκα δὲ παμπληθῆ σύρρον λαοῦ, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὑπρεκείμένων παντὸς βαθμοῦ καὶ πάσης καταστάσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων παρετήρησα τινὰς τῶν κυριωτέρων κανονι-

κῶν τῆς Πατριαρχικῆς ἐκκλησίας μετὰ τὰ πορφυρὰ των ἱμάτια, ἱερεῖς οἵτινες εἶχον δράμειν ἀπὸ τὰ θυσιαστήρια μετὰ τὰ ἱερατικά των ἀμφια εἰς τὸ μέσον τῆς λειτουργίας· καὶ δεσποίνας ἡμισενδυμένας, τινὰς δὲ καὶ ἀνυποδήτους. Ἄπαντες οὗτοι, τοὺς ὁποίους οἱ ἀμοιβαῖοι των κίνδυνοι εἶχον συνάξειν ἐνταῦθα ὡς εἰς τόπον ἀσφαλείας, ἐπροσεύχοντο γονυκλιτεῖς, εἰς ἕκαστος τὰ στήθη κτυπῶν καὶ ἀκαταπαύστως κράζων, Misericordia meu Dios.

Ἄξιος μάλιστα περιεργείας μεταξὺ τοῦ πλήθους ἦτο γηραλέος τις σεβάσμιος ἱερεὺς, φορεμένος, ὁ ὁποῖος στοχάζομαι ὅτι εἶχε διασωθῆναι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Παύλου. Ἀδιακόπως περιεφέρετο τῆδε κἀκεῖσε μεταξὺ τοῦ λαοῦ, εἰς μετάνοιαν αὐτοὺς προτρέπων, καὶ προσπαθῶν νὰ τοὺς παρηγορῇ. Μετὰ τὰ δάκρυα, ἐκρέοντα κρουνηδῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ὅτι αἱ ἀμαρτίαι των παρῴζυναν τὸν Ὑψιστον, ἀλλ' ὅτι ἡ ὑπερευλογημένη Παναγία ἤθελε πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν, ἂν ὀρθῶς τὴν ἐπεκαλοῦντο. Πάμπολλοι δὲ περιεκύκλωσαν αὐτόν, προθύμως ζητοῦντες τὴν εὐλογίαν του, καὶ μακάριος ἐλογίζετο ὁποῖος ἀρκετὰ εἰς αὐτόν ἐπλησίαζεν, ὥστε νὰ ἐγγίξῃ τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου του· ἄλλους παρετήρησα μὲ σταυροὺς καὶ εἰκόνας ἀγίων εἰς τὰς χεῖρας, τὰ ὁποῖα πολλοὶ ἔτρεχον ν' ἀσπασθῶσι· καὶ εἰς ἐμὲ δὲ τὸν ἴδιον ἀγαθός τις Ἰρλανδοὺς προσέφερε τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγίου Ἄντωνίου. Θέαμα ἐλεεινότερον δὲν παρέστη ποτὲ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Τὰ δάκρυα, οἱ ὀδυρμοὶ, οἱ πικρότατοι ἀναστεναγμοὶ των, ἤρουν καὶ πετρίνους καρδίας νὰ διαλύσωσιν. Ἐγρονάτισα μεταξὺ αὐτῶν, καὶ προσευχήθη ἐνθέρμως, καθὼς οἱ λοιποὶ, εἰς τὸ μέγα ὄν, τοῦ ὁποῖου εἶναι τόσον ἀπόκρυφοι καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοί.

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΕΚΗΛΙΑΔΕΥΣΙΣ;

Ἡ ΕΡΩΤΗΣΙΣ αὕτη φαίνεται ἀπλουστάτη, καὶ ὁμως ὀλιγότατοι δύνανται ὀρθῶς νὰ τὴν ἀποκριθῶσι. Πᾶς ἄνθρωπος χρειάζεται τριῶν εἰδῶν ἐκπαίδευσιν· μίαν, ἥτις νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἐπιτήδειον εἰς τὸ ἔργον ἢ τὴν τέχνην του· ἄλλην, ἥτις νὰ διδάξῃ αὐτόν ὡς ἄνθρωπον καὶ ὡς πολίτην τὰ ἴδιά του καθήκοντα, τούτ' ἐστίν, ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἐκπαίδευσιν· καὶ τρίτην, ἀρμόδιαν εἰς πλάσμα Θεοῦ, προωρισμένον εἰς ἀθανασίαν, τὴν θρησκευτικὴν λέγω ἐκπαίδευσιν. Ὅτι δὲ ἐκεῖνο πραγματικῶς εἶναι ὠφελιμώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸ ὁποῖον τείνει μᾶλλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν του, κἀνεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῇ. Μ' ὅλον τοῦτο, οἱ ἄνθρωποι γενικῶς ἄλλως πῶς ἐκλαμβάνουσι τὴν λέξιν ὠφελιμον, ἐννοοῦντες δι' αὐτῆς ὅχι τὸ μᾶλλον συντεῖνον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τινός, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον συντεῖνον εἰς τὸ πλουτίζειν αὐτόν· ὁθεν καλοῦσι μὲν χρήσιμον καὶ ὠφελιμώτατον τὴν μάθησιν τέχνης τινός, τὴν μερικὴν δηλ. ἐκπαίδευσιν· ἀλλὰ τὸν χρόνον, ὅσος δαπανᾶται εἰς τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν ἠθικὴν, λέγω, πολιτικὴν ἢ θρησκευτικὴν, τὸν λυποῦνται ὡς ἀπερῶμμένον καὶ χαμῆνον, μάλιστα δὲ ἂν ὁποσοῦν ἐμποδίσῃ τὴν ἄλλην ἐκ-

παίδευσιν, τὴν ὁποῖαν ἀποκλειστικῶς ὀνομάζουσι ὠφελιμον· ἤγουν, τὴν ἐκπαίδευσιν, ἥτις ἐνισχύει τὸν ἄνθρωπον νὰ χρηματίζεται. Δυνατὸν ὁμως εἶναι ν' ἰριστεύωμεν ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον καὶ ἐπάγγελμα, καὶ μ' ὅλον τοῦτο νὰ ἡμεῖθα ἀμαθέστατοι, ἀθλιέστατοι, καὶ κάκιστοι. Δυνατὸν εἶναι νὰ εὐδαιμονώμεν εἰς τὸ ἔργον μας μόνον· ἀλλ' οὐδεὶς ἐργάζεται πάντοτε. Ὑπάρχει καιρὸς, τὸν ὁποῖον δαπανῶμεν μετὰ τὰς οἰκογενεῖάς μας, καιρὸς, τὸν ὁποῖον δαπανῶμεν μετὰ τοὺς φίλους καὶ γείτονας, καὶ σημαντικώτατος καιρὸς, τὸν ὁποῖον δαπανῶμεν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς. Ἄν δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀρῶμεν πῶς νὰ περάσωμεν καλῶς, εἴμεθα εὐκαταφρόνητοι καὶ ποταποὶ, ὅσον καὶ ἂν ὑπερέχωμεν εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν νομικὴν, τὴν ἰατρικὴν, τὴν χημείαν, ἢ εἰς ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἔργον.

Τί δ' ἐνισχύει τὸν ἄνθρωπον νὰ περᾶ καλῶς τὸν καιρὸν τοῦτον; ὄχι βέβαια ἡ μερικὴ περὶ τινὰ τέχνην ἐκπαίδευσιν, ἀλλ' ἡ γενικὴ ἢ ἀναγκαία εἰς ὅλους ἐπίσης, ἤγουν, ἐκείνη, ἥτις, πρῶτον, διδάσκει τὸν ἄνθρωπον τὰ πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸν πλησίον χρέη του, ἥτις μορφώνει χαρακτῆρα λογικοῦ ὄντος ἄξιον, ἥτις ἐξασκεῖ αὐτόν νὰ συλλογίζεται καὶ περὶ ἄλλων, οὐχὶ δὲ μόνον περὶ ἑαυτοῦ—ἐκείνη, δεύτερον, ἥτις διδάσκει αὐτόν τὰ πολιτικὰ χρέη, νὰ ὑπακοῆ μὲν τοὺς νόμους πάντοτε, νὰ προσπαθῇ δὲ ὥστε οἱ νόμοι νὰ γίνωνται μ' ὅσην ἐντέλειαν εἶναι δυνατόν· νὰ καταλαμβάνῃ ὅτι ἡ ἀγαθὴ καὶ δικαία κυβερνήσις δὲν ἐμπορεῖ ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὰ συμφέροντα μιᾶς μόνης τάξεως, ἀλλὰ πρέπει νὰ στοχάζεται τὰ συμφέροντα ὅλων ἐπίσης· ὅτι εἰς οἰανδήποτε κοινωνίαν πᾶσα τάξις ἀνθρώπων ὀφείλει νὰ δίδῃ καὶ νὰ λαμβάνῃ· καὶ ἴτι, ἂν ἐκάστη ἐπίμενεν εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὰ πάντα κατὰ τὴν ἴδιαν αὐτῆς ἀρεσκείαν, σύγχυσις μόνον καὶ ἀναρχία, ἢ φρικώδης τυραννία, ἤθελον ἐπικρατεῖν. Ἐπειδὴ δὲ τῶν πλείστων δεινῶν αἰτία εἶναι ἡ ἀγνοία καὶ οἱ παραλογισμοὶ, πᾶν ὅ,τι μᾶς διδάσκει, τρίτον, νὰ συλλογίζομεθα ὀρθῶς, καὶ μᾶς ἐνισχύει νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ τὰ τεχνάσματα τῶν κακοβόλων συγγραφέων καὶ ῥητόρων, ἢ τὰς ἀποπλανήσεις τῶν συγκεχυμένων ἐχόντων κεφαλὰς, πᾶν τὸ τοιοῦτον εἶναι μέρος πολυτιμώτατον τῆς ἐκπαίδευσως ἐκάστου, τοῦ ὁποῖου μάλιστα τὸ μέγα ὄφελος θάλει νοεῖν ὁσάκις ἀνοίγῃ τὸ στόμα νὰ λαλήσῃ, ἢ τὰ ὦτα ν' ἀκούσῃ. Ἐλευταῖον δὲ, πᾶν ὅ,τι κάμνει ἐνεργότερον τοῦ ἀνθρώπου τὸν νοῦν, πᾶν ὅ,τι ἐξευγενίζει καὶ καθωραϊξέει τὰς ἰδέας, αἱ ὁποῖαι ἐμβαίνουν εἰς αὐτόν, ἐπαυξάνει καὶ τὴν εὐδαιμονίαν του ὁπόταν ἦναι μόνος, καὶ τὴν εἰς ἄλλους πηγάζουσαν ἡδονὴν ἐκ τῆς συναναστροφῆς του. Εἶναι ἀρα ὠφελιμώτατον νὰ μάθῃ ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ καταλαμβάνῃ τὸ καλὸν, τὸ ὠραῖον, εἴτε εἰς τὰ ἄνθη καὶ τοὺς ἀγρούς, τοὺς ποταμούς, τὴν θάλασσαν, καὶ τὸν οὐρανόν· εἴτε εἰς τὰς ὠραίας οἰκοδομὰς, τὰς ὠραίας ζωγραφίας, καὶ τὴν ὠραίαν μουσικὴν· εἴτε εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐννοίας καὶ εἰκόνας τῆς ποιήσεως. Τοιαύτη παιδεία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀγαθὸν καὶ εὐδαίμονα.

Η ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ἀριθ. 1.

ΙΣΤΟΡΙΑ, ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ, ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

Τὸ Ἴονικὸν Κράτος συνίσταται ἀπὸ τὰς νήσους Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν, Ζάκυνθον, Κύθηρα, Ἰθάκην, Λευκάδα, Πάξον, καὶ τινὰ μικρὰ ἐρημονήσια. Κεῖνται δὲ ἅπασαι, πλὴν τῶν Κυθήρων, κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ Κόλπου, ἐξ ἀνατολῶν ἔχουσαι τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν, ἐκ δυσμῶν δὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν· ἐκτεινόμεναι δὲ ἀπὸ 360 εἰς 400 βωρείου πλάτους, καὶ ἀπὸ 200 εἰς 250 ἀνατολικῆς μήκους.

Ἐπὶ Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων αἱ νήσοι αὗται ἦσαν πολλοῦ λόγου ἄξια, ὑπέφεραν δὲ καὶ πλείστας μεταβολὰς κατὰ τὸ πολυτάραχον διάστημα τοῦ μεσαιῶνος· ἀλλὰ, τοὺς καιροὺς ἐκείνους παρατρέχοντες, περιοριζόμεθα εἰς σύντομον διήγησιν τῶν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους συμβεβηκότων.

Τὸ 1386 ἐξήτησαν οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τούτων τὴν προστασίαν τῆς κραταιᾶς τότε πολιτείας τῶν Βενετῶν. Ἐχάρισαν δὲ τὴν προστασίαν ταύτην οἱ Βενετοὶ μετὰ τὰς ἐφεξῆς συνθήκας, εἰς τὴν Κέρκυραν ἰδιαιτέρως ἀναφερομένης—

1. Ὁ ὑπὸ τοῦ Βενετικοῦ κράτους στελλόμενος κυβερνήτης νὰ ἔχῃ τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν καθ' ὅλα, πολιτικὰ τε καὶ στρατιωτικὰ.
2. Ἐντὶ τῶν ἐπιτοπιῶν νόμων νὰ ἐμβῶσιν εἰς ἐνεργείαν οἱ Βενετικοί.
3. Ἡ νῆσος νὰ χορηγῇ πάντοτε προθύμως ἀριθμὸν τινὰ στρατευμάτων πρὸς δουλεύειν τῆς Βενετίας, ὅποτε καὶ ἂν ἤθελεν ἀπαιτηθῆναι.
4. Ἡ τῶν εὐγενῶν συνέλευσις νὰ ἀπολαύῃ τὸ δικαίωμα τῶν διαφορῶν ὑπουργημάτων, καὶ τὸ τοῦ συσταίνειν ὑποκείμενα πρὸς πληρωσιν αὐτῶν· πάντοτε ὁμως ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ κυβερνήτου.
5. Ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ θρησκεία νὰ διατηρῇ ὅλα τὰ διὰφορὰ τῆς προνομία, καὶ νὰ μὴν πάντῃ ἀνενόχλητος.
6. Οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ χωρικοὶ νὰ χαίρωνται ἀνεπηρέαστος ἅπασαν τὴν κινήτην καὶ ἀκίνητον αὐτῶν ἰδιοκτησίαν, καὶ νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ φυλακόνειν χρεωφειλέτας.
7. Τὸ Βενετικὸν κράτος ποτὲ νὰ μὴ παραδώσῃ ἢ νὰ θέσῃ τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας ὑπ' ἄλληλιν τινὰ δύναμιν, καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ ὑπερασπίζεται τὰς νήσους καθ' ὅσασδήποτε προσβολῆς.

Οἱ Ἑπτάνησις φαίνεται ὅτι ἀρκετὰ εὐχαριστοῦντο μετὰ τοὺς Βενετοὺς, καὶ τίποτε ἰδιαιτέρας μνήμης ἄξιον δὲν συνέβη μέχρι τοῦ 1537· τὸν χρόνον δ' αὐτόν οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τὸν Βαρβαρόσσαν ἐπολιόρκησαν τὴν Κέρκυραν. Πέσαρος, ὁ κυβερνήτης, ὠχύρωσε κατὰ δύναμιν τοὺς προμαχῶνας, ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς νήσου τὰ περιττὰ στόματα, καὶ προητοιμάσθη εἰς ἀπληπισμένην ἀντίστασιν. Ὁ δὲ Βαρβαρόσσας ἀπεβίβασε τὸν στρατὸν πλησίον τῆς πόλεως Κερκύρας, καὶ ἤνοιξε τὰ κανονοστάσια του μετὰ τὴν ὀρμὴν καὶ τέχνην, ὥστε οἱ Κερκυραῖοι παρήτησαν ὑψώματι τὴν πόλιν κυριεῦον. Ἐγιναν ὁμως διάφοροι ἐξοδοὶ μετὰ ἰκανὴν ἐπι-

τυχίαν, καὶ οἱ πολιορκηταὶ ἴδον προσεγγίζοντα τὸν χειμῶνα χωρὶς τίποτε σημαντικὸν νὰ κατορθώσωσιν. Ἡ πείνα προσέτι καὶ ὁ λοιμὸς ἤρχισαν νὰ προξενῶσι φοβερὰν θρᾶσιν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ μετὰ τινὰς ἀνωφελεῖς ἀποπειράς ἢ πολιορκία ἐσηκώθη.

Αἱ νήσοι τότε ἔμειναν σχεδὸν ἀνενόχλητοι μέχρι τοῦ 1716, ὅποτε οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ Ἀχμέτην τὸν τρίτον ἀπεφάσισαν νὰ πολιορκήσωσι τὴν Κέρκυραν μετὰ 30,000 ἀνδρῶν. Οἱ Βενετοὶ καὶ οἱ Κερκυραῖοι γενναίως ἠτοιμάσθησαν ν' ἀντισταθῶσιν. Ἰουλίου 15ην ὁ Τοῦρκος ναύαρχος, μετ' εἰκοσιδύο πλοῖα, ἐφθάσεν εἰς τὴν Κέρκυραν, ἀπήνησαν δ' αὐτὸν οἱ Βενετοὶ ναύαρχοι Πισάνης καὶ Κόρναρος, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις συνίστατο ἀπὸ δύο μέρη, ἤγουν τριήρεις ἢ κότεργα* ὑπὸ τὸν Πισάνην, καὶ ναῦς ὑπὸ τὸν Κόρναρον. Τὸν Καπετὰν Πασσᾶν προσέβαλε καὶ κατετρόπωσεν ὁ Πισάνης. Ὁ δὲ Σερασκιερ Πασσᾶς ἐξήτησε ν' ἀλώσῃ τὴν ἀκρόπολιν διὰ νυκτερινῆς ἐφόδου· ἀλλ' ὁ Βενετὸς ἀρχιστράτηγος, ἔξορμῆσας μετὰ 2000 τολμηροὺς ἀνδρας, ἐκτύπησεν αἰφνιδίως τοὺς Τοῦρκους ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ φύγωσι, 4000 νεκρῶν ἀφήσαντες εἰς τὰς τάφρους. Μετὰ τινὰς ἄλλας ἀτυχεῖς ἀποπειράς ἐσήκωσαν οἱ Τοῦρκοι τὴν πολιορκίαν, ἀφοῦ ἔχασαν 15,000 ἀνδρῶν, 56 κανόνια, καὶ ὅλα τὰ πολεμοφόδια, ζωοτροφίας, καὶ σκευῆ.

Αἱ νήσοι ἔμειναν πάλιν ἀτάραχοι δι' ἐννενηκοντα περίπου ἔτη, μέχρι τῶν πολέμων τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· τότε δὲ, ἀφοῦ ὁ Βοναπάρτης ἀνέτρεψε τὴν γενομένην τῶν Βενετῶν, ἔπεσε καὶ ἡ Ἑπτάνησος εἰς τὰς χεῖρας του. Τὸ 1797 Γαλλικὸς στρατὸς ἐκυρίευσεν τὴν Κέρκυραν· ἀλλὰ τὸ 1798 οἱ στόλοι τῆς Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας συνηνωμένοι ἐξέπλευσαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀφοῦ καθευπέταξαν τὰ Κύθηρα, τὴν Ζάκυνθον, τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τὴν Λευκάδα, ἀπεδίωξαν τοὺς Γάλλους καὶ ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, 1ην Μαρτίου, 1799. Τὸ προσεχὲς δ' ἔτος ὀργανίσθη ἡ τῶν νήσων κυβερνήσις, ὑπὸ τὴν συνηνωμένην προστασίαν τῆς Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας. Διετάχθη ὅτι ἡ Κέρκυρα, ἡ Ζάκυνθος, ἡ Κεφαλληνία, ἡ Λευκάς, ἡ Ἰθάκη, ἡ Πάξος, τὰ Κύθηρα, καὶ ὅλα τὰ κατέναντι τοῦ παραλίου τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος μικρότερα νησιά, νὰ συνιστῶσιν ἐν κράτος, καὶ νὰ συνυπερασπίζωνται ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας.

Μετ' ὀλίγον ἔπειτα, διὰ τῶν σκευωριῶν τοῦ Βοναπάρτου, ἡ Τουρκία ἔμεινε πραγματικῶς ἡ μόνη δέσποινα τῆς Ἑπτάνησου. Ὅτε δ' ἐξέσπασεν ὁ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας πόλεμος τὸ 1807, ὁ φιλόδοξος Ἀλῆ Πασσᾶς ἔκρινε ταύτην ἀρμόδιον εὐκαιρίαν διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς νήσους· ἀλλὰ στρατηγὸς Γάλλος φθάσας μετὰ 17,000 ἀνδρῶν, προκατέλαβεν αὐτάς. Ἐπεσον ἀκολούθως ἅπασαι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων, ἐκτὸς τῆς πρωτεύουσος Κερκύρας, ἥτις παρεδόθη ὡσαύτως κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις γενομένην συνθήκην τὸ 1814.

* Κότεργα ἐλέγοντο τὰ κωπηλατούμενα πλοῖα.

Ότε δὲ μετὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ Ναπολέοντος ἐκονίσθησαν τὰ τῆς Εὐρώπης τὸ 1815, ἡ Ἐπτανήσος διεκηρύχθη ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον κράτος, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας. Τὸ 1817 ἐχαρίσθη σύνταγμα εἰς τὰς νήσους, προσδιορίζον τὴν τρόπον ὡφειλον νὰ κυβερνῶνται. Τὸν δ' Ἀπρίλιον 1819 ἔλαβε τέλος ἡ περὶ τῆς Ἐπτανήσου ὑπόθεσις διὰ συνθήκης μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας, ἐν ἣ ἀπεποιεῖτο ἡ δευτέρα πᾶν εἰς τὰς νήσους δικαίωμα, κατὰ τὸ ἐφεξῆς ἄρθρον—

Αἱ νῆσοι τῆς Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κυθήρων, καὶ Πάξου, κοινῶς καλούμεναι αἱ Ἑπτὰ Ἠνωμένοι Νῆσοι, ὡς καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἐξαρτώμενα νησιά, μέρος μὲν κατακημένα, μέρος δὲ ἀκατοίκητα, ὑπέκειντο ἀρχήτερα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας, ὑποτελεῖς οὖσαι καὶ προστασίαν λαμβάνουσαι· ἀλλ' ὁ χρόνος ἐπέφερε μεταβολὴν εἰς ταύτην τῶν πραγμάτων τὴν κατὰστασιν· καὶ ὑποπεσοῦσαι αἱ νῆσοι αὗται εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν προστασίαν τῆς Βρετανικῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν τεσσάρων μεγάλων δυνάμεων τὴν εἰς τὰς εἰρημένους νήσους ἀναφερομένην.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αἱ νῆσοι αὗται ἔπεσον ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν ἢ προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Περὶ δὲ τῆς σημερινῆς αὐτῶν διοικήσεως σημειοῦμεν τὰ ἐπόμενα.

Τὸ σύνταγμα τῆς Ἐπτανήσου διεκηρύχθη τὸν Ἰανουάριον, 1818, ἀναγνωρίζει δὲ Βουλὴν ἢ Νομοθετικὸν Συνέδριον, Γερουσίαν, καὶ Δικαστικὴν Ἀρχὴν, ἐκτὸς τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὅστις θεωρεῖται ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ νομοθετικὸν συνέδριον ἦτο Βουλὴ σύγκειται ἀπὸ τεσσαράκοντα μέλη, ἐξ ὧν ἑνδεκα ἔχουσι τὰς ἔδρας αὐτῶν κατὰ δικαίωμα· οἱ ἑνδεκα οὗτοι εἶναι τὰ ἐξ ἑξ ἑκτῶν τῆς πρώην Γερουσίας, οἱ τέσσαρες πρώην διοικηταὶ τῶν μεγαλητέρων νήσων, καὶ εἰς ἀπὸ τοὺς διοικητὰς τῶν τριῶν μικροτέρων νήσων ἐκ διαδοχῆς λαμβανόμενος. Τὰ ἄλλα εἰκοσιεννέα μέλη ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν εἰς τὰς διαφορούς νήσους ἐκλεκτικῶν σωμάτων, ἑπτὰ δι' ἑκάστην ἀπὸ τὰς νήσους Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν, καὶ Ζάκυνθον, τρεῖς διὰ τὴν Λευκάδα, καὶ εἰς ἑκάστην ἀπὸ τὰς ἄλλας τρεῖς νήσους, Κύθηρα, Ἰθάκη, καὶ Πάξου· ἑκάστη δὲ τῶν τριῶν τελευταίων ἐκλέγει κατὰ σειράν καὶ δεύτερον. Διαρκεῖ δ' ἑκάστη Βουλὴ μίαν πενταετίαν, ἐκτὸς ἂν προδιαλυθῇ ὑπὸ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, καὶ διὰ τοσοῦτον χρόνον φυσικὰ ἐκλέγονται οἱ βουλευταί. Τὰ μέλη, ὡς καὶ οἱ ἐκλέκτορες, ἀνήκουν ἅπαντες εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν, ἧτις εἶναι πολυάριθμος, ὅλους σχεδὸν τοὺς γῆν ἔχοντας περιλαμβάνουσα. Αἱ ψῆφοι δίδονται διὰ ζώσης φωνῆς, καὶ αἱ συνεδριάσεις γίνονται φανερά· δέκα μέλη καὶ ὁ πρόεδρος ἢ ἀντιπρόεδρος συγκροτοῦσι νόμιμον συνέλευσιν.

Ἡ Γερουσία, ἧτις σύγκειται ἀπὸ πρόεδρον καὶ πέντε μέλη, ἐκ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν, συνιστᾷ τὸ ἐκτελεστικόν. Ὁ πρόεδρος διορίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μεγάλης Βρετανίας· τὰ δ' ἄλλα πέντε μέλη ἐκλέ-

γονται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποκείμενα εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ. Οἱ γερουσιασταὶ ἐκλέγονται διὰ πέντε, καὶ ὁ πρόεδρος διὰ δύο ἡμισυ ἔτη· ἡ Γερουσία διορίζει εἰς ὅλα τὰ ὑπουργήματα καὶ τὰς θέσεις. Ἀπὸ τῶν πέντε δὲ γερουσιαστάς ἓνα δίδει ἡ Κέρκυρα, ἓνα ἡ Κεφαλληνία, ἓνα ἡ Ζάκυνθος, ἓνα ἡ Λευκάς, καὶ ἓνα αἱ λοιπαὶ τρεῖς νῆσοι, Ἰθάκη, Πάξος, καὶ Κύθηρα.

Ὁ Λόρδος Μέγας Ἀρμοστὴς συγκαλεῖ τὴν Βουλὴν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἐναρξίν τῆς συνόδου (session) ἐκφωνεῖ πάντοτε λόγον. Αὐτὸς δὲ καὶ διαλύει τὴν Βουλὴν καὶ ἀναβάλλει κατ' ἀρέσκειαν τὰς συνεδριάσεις τῆς. Προβουλευμὰτα παρουσιάζονται εἰς τὸ νομοθετικὸν συνέδριον εἴτε ἀπὸ τὴν Γερουσίαν, εἴτε ἀπὸ τὸν Λόρδον Μέγαν Ἀρμοστὴν διὰ τῆς Γερουσίας, ἢ, τέλος, ἀφ' ὁποιοῦδήποτε μέλους τῆς Βουλῆς. Ἄφου δὲ ψηφισθῶσιν ὑπὸ τοῦ βουλευτικοῦ συνεδρίου, πρέπει νὰ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, καὶ τέλος πρέπει νὰ λάβωσι τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ.

Εἰς πᾶσαν νήσον εὐρίσκεται πολιτικὸς διοικητής, ὑπὸ τῆς Γερουσίας διοριζόμενος, καὶ στρατιωτικὸς, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ. Εὐρίσκεται προσέτι εἰς ἑκάστην νήσον δημοτικὸν συμβούλιον, πρόεδρον ἔχον τὸν πολιτικὸν διοικητήν. Ὑπάρχουσι δὲ εἰς πᾶσαν νήσον καὶ δικαστήρια πολιτικά, ἐγκληματικά, καὶ ἐμπορικά, οἱ δικασταὶ τῶν ὁποίων διορίζονται ὑπὸ τῆς Γερουσίας. Ὑπέρτατον δικαστήριον δι' ὅλας τὰς νήσους συνεδριάζει ἐν Κερκύρα, καὶ συνίσταται ἀπὸ τέσσαρας δικαστὰς, δύο ὑπὸ τῆς Γερουσίας διοριζομένους, καὶ δύο ὑπὸ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐμπορεῖ νὰ τοὺς ἐκλέξῃ εἴτε ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους εἴτε ἀπὸ τοὺς παροικοῦντας Βρετανούς. Ἐνορκοὶ δικασταὶ δὲν ὑπάρχουν, οὔτε πάρεδροι πρὸς βοήθειαν τῶν δικαστῶν· λέγεται ὅμως ὅτι ὁ Λόρδος Nugent ἐσκόπευε νὰ εἰσάξῃ τὸ σύστημα τῶν ἐνόρκων, ἀλλὰ περιστάσεις τὸν ἐμπόδισαν.

Πρὶν παραχωρηθῶσιν αἱ νῆσοι αὗται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, οἱ νόμοι αὐτῶν μέρος μὲν ἦσαν Βενετικοὶ, μέρος δὲ Βυζαντινοί· ἀλλὰ νῆος κώδικς ἐμβλήκεν ἐκτοτε εἰς ἐνέργειαν. Μεταξὺ τῶν καταργηθέντων νόμων ἦτον εἰς παραδοξότατος, εἰς ἰδιοκτησίαν ἀναφερόμενος· ἦγον, ὅτι ὁ ἀγοραστής ἦτον ὑπόχρεως νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ἀγορασθὲν κτήμα εἰς τὸν πωλητὴν χρόνος μετὰ τὴν ἀγοράν, ἂν ὁ πωλητὴς τὸν ἀπέδιδεν ὅσα χρήματα εἶχε λάβειν. Λέγεται ὅτι οἱ νομικοὶ ὑπερπερισσεύουν εἰς τὴν Ἐπτανήσον.

Ὁ Λόρδος Μέγας Ἀρμοστὴς εἶναι καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ, συγκειμένου ἀπὸ 3000 περίπου Βρετανούς, καὶ τέσσαρα τάγματα Ἐπτανήσιων.

Καθεστῶσα θρησκεία εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολική· ἀλλ' ἴσῃν ὑπεράσπισιν λαμβάνει καὶ ἡ Λατινική. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίσκοποι τῆς καθεστῶσης ἐκκλησίας χειροτονοῦνται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἐπτανήσου τὸ 1834 ἀνέβαινε εἰς 103,920 ἄνδρας, καὶ 90,475 γυναῖκας· ἐκ τούτων 11,168 ἦσαν ἀλλοδαποὶ καὶ πάροικοι ξένοι. Τὰ κυριώτερα ἐξαγωγίμα προϊόντα εἶναι Κορινθιακαὶ σταφίδες καὶ ἔλαιον· ἐκτὸς τούτων ἐξάγονται οἶνοι, πνεύματα, βαλανίδια, ἄλας, σαπόνιον, καὶ ἄλλα τινά. Εἰσάγονται δὲ ζάχαρις καὶ καφῆς, βαμβακερά καὶ μάλλινα χειροτεχνήματα, κεράμικα καὶ σιδηρικά σκεύη, ξυλεία, σίτας, ὄρυζιον, τυρὸς, βόες, πρόβατα, καὶ ἄλλα διάφορα. Τὰ εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς τὸ 1834 ἐτιμήθησαν 609,977 λίτρας στερλίνας· τὰ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς 565,665 λίτρας στερλίνας.

Ἀρκοῦν αἱ γενικαὶ αὗται παρατηρήσεις ὡς προετοιμασία εἰς μερικωτέραν ἀτομικὴν περιγραφὴν ἑκάστης νήσου.

ΤΙ ΚΑΚΟΝ ΕΠΟΙΗΣΕΝ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ;

Ἐξ ἀρχῆς ἀπήνησεν ὁ Χριστιανισμὸς πολλοτάτους ἐχθρούς. Τὸν θεμελιωτὴν αὐτοῦ μόλις γεννηθέντα ἐξήτησε νὰ θανατώσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδης καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιγείου διατριβῆς του ἠπειλεῖτο καὶ διεκινδύνευεν ὁ πρῶτος Ἰησοῦς· ὄνειδισμοὺς καὶ συκοφαντίας ἐπέχεον εἰς αὐτὸν ἀδιακόπως οἱ ἐχθροὶ του· κατηγορεῖτο ὡς πλάνος, ὡς ἀνάρτητος, ὡς συνεργὸς τοῦ διαβόλου· τὸ μῖσος καὶ ἡ κακία δὲν ἀφήκαν ὄπλον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐκσφενδονήσωσι κατ' αὐτοῦ· τέλος δὲ, ἀφού καταδεδόθη τὴν ζωὴν, διδασκαλίαν ἐπουράνιον μεταδίδων, καὶ καταπληκτικὰ θαύματα ἐνεργῶν, προσηλώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ δίκαιος ὑπὸ τῶν ἀδίκων.

Εἰς τὴν τελευταίαν δίκην καὶ καταδίκην ψευδομάρτυρες κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ· τόσον δὲ πρόδηλος ἦτον ὁ φθόνος καὶ ἡ ἐχθρὰ τῶν ἐγκαλούντων, καὶ τόσον ἀσυμβίβαστοι αἱ μαρτυρίαι, ὥστε ὁ δικαστὴς, καίτοι μερολήπτης, ἐκήρυξεν αὐτὸν ἄθῶον, καὶ τότε μόνον παρέδωκεν αὐτὸν εἰς σταύρωσιν, ἀφού κατενόησε τὸ δύσκολον του ν' ἀνθέξῃ εἰς τὸ σφοδρὸν μῖσος τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν του.

Ἀλλὰ, τοῦ ἀρχηγοῦ ἀποθανόντος, δὲν ἐμετρίασεν ὁ διωγμὸς· ἐξ ἐναντίας, μὲ βιαιοτέραν ὁρμὴν διευθύνθη κατὰ τῶν μαθητῶν, ὅσοι, τὸ πνεῦμα τοῦ διδασκάλου ποτισθέντες, ἐκήρυττον καὶ διέδιδον τὴν θρησκείαν αὐτοῦ εἰς τὰ ἔθνη. Εἰς τὸ διάστημα τῶν πρώτων τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων τῆς ὑπάρξεώς του δέκα σκληροτάτους διωγμοὺς ὑπέφερον ὁ Χριστιανισμὸς. Ἡ Ῥώμη, δέσποινα τότε τοῦ κόσμου, ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ πανωλεθρίας πόλεμον. Πᾶν εἶδος σκληρότητος ὑπέμενον οἱ ὀπαδοὶ του· οἱ μὲν ἐξωρίζοντο, οἱ δ' ἐβασανίζοντο, ἄλλοι δὲ κατεσπαράσσοντο ὑπὸ ἀγρίων θηρίων, ἢ ἐκαίνοντο ζωντανοὶ πρὸς διασκέδασιν τοῦ θρηϊώδους ὄχλου.

Ἄν ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ψευδὴς, πῶς ἠδύνατο ν' ἀνθέξῃ εἰς τοιοῦτους σκληροὺς, ἐπανελημμένους, καὶ μακροχρόνιους διωγμούς; Ἀπὸ τὰς θρησκείας τῶν Ἐθνῶν οὐδεμία τὸν ἐβοήθει. Ὅλας τὰς λοιπὰς θρη-

σκείας μάλιστα ἰσχυρῶς κατέκρινε, καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν ἐξήτει. Ἄοπλος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον· προέβαινε δὲ "νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ" χωρὶς ἀνθρώπινου βοηθείας. Τριακόσια ἢ τετρακόσια ἔτη περιεφέρετο εἰς τὴν γῆν χωρὶς νὰ εὕρῃ προστατὴν ἢ φίλον τινά ἐκ τῶν δυναστῶν τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ὅμως τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχὴν, προώδευσεν θριαμβεύων. Τῶνόντι, καὶ ψευδοθρησκείαι προεχώρησαν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' οὐδέποτε χωρὶς πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν βοήθειαν· ὁ δὲ Χριστιανισμὸς, ἀπέναντι καὶ τῶν δύο τούτων, ἐξηπλώθη καθ' ὅλον τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἔκαμε δὲ προσηλύτους καὶ εἰς τὸ τοῦ Καίσαρος παλάτιον.

Ἡ θρησκεία λοιπὸν αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ὑπαρξὶς εἶναι μέγα τῶνόντι θαῦμα, ἀπαντᾷ τὴν σήμερον, ὡς καὶ τοπάλαι, περισσοὺς ἐχθρούς. Ἀλλ' ἐρωτῶμεν αὐτοὺς ὅ,τι ποτὲ ἠρώτησεν ὁ Πιλάτος τοὺς τὸν Ἰησοῦν κατηγοροῦντας Ἰουδαίους, τί κακὸν ἐποίησεν; Ἄν μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἐπλήρωσε τὸν κόσμον ἀπὸ δεσποδαιμονίαν, ἀποκρινόμεθα ὅτι εὐρίσκονται μὲν εἰσέτι πολλαὶ δεσποδαιμονίαι εἰς Χριστιανικοὺς τόπους, οὐχ ὅμως τοῦ Εὐαγγελίου γεννήματα, ἀλλὰ μάλλον λείψανα τῶν ἀρχαίων θρησκείων. Ἐπειτα, εἰς ποῖον μὴ Χριστιανικὸν ἔθνος δὲν ὑπερπερισεύει ἡ δεσποδαιμονία; Καταρχᾶς οἱ Ἐθνικοὶ παρεπονοῦντο ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς κατηδάφιζε τοὺς βωμοὺς, καὶ ἐκλείετο τοὺς ναοὺς των, καὶ ἀπέτρεπε τὸν λαὸν τῆς καθεστῶσης εἰδωλολατρείας, διδάσκων αὐτοὺς ὅτι δὲν ὑπάρχουσι θεοὶ χειροποίητοι. Τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ τώρα. Ὁ καθαρὸς Χριστιανισμὸς καταβάλλει παντὸς εἶδους δεσποδαιμονίας πολὺ μάλλον παρ' ὅσον κατέβαλον αὐτὰς ποτὲ οἱ πλεον περιώνυμοι φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος. Ποῖον ἀράγε βασίλειον, ποῖαν πόλιν, ποῖαν κώμην, ἴσχυσε ποτὲ ἡ φιλοσοφία μόνη ν' ἀπαλλάξῃ τῆς δεσποδαιμονίας; Ὁ Χριστιανισμὸς μᾶς διδάσκει ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνον Θεὸς, αἰώνιος, παντοκράτωρ, ὁ δημιουργὸς ὅλων τῶν κόσμων, καὶ ὁ ὑπέρτατος κυβερνήτης τοῦ παντός, ὅτι εἶναι πνεῦμα, καὶ πρέπει νὰ προσκυνῆται ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Ὅπουδήποτε τὸ Εὐαγγέλιον μορφώνει τὸν θρησκευτικὸν χαρακτήρα τοῦ λαοῦ, κατ' οἶκον ἐπιμελῶς ἐρευνώμενον, καὶ συνεχῶς ἐξηγούμενον ἐπ' ἐκκλησίας, ἐκεῖθεν ἡ δεσποδαιμονία ταχέως ἐξορίζεται.

Πάλιν ἐρωτῶμεν τοὺς περιφρονοῦντας καὶ ἀποβάλλοντας τὸν Χριστιανισμὸν, τί κακὸν ἐποίησε; Ποῖαν ἀρετὴν δὲν ἐπιτάττει καὶ δὲν ἐναρρύνει μὲ τὸν καθαρὸν, ἰσχυρότερον, καὶ ὑψηλότερον τρόπον; Εὐπέθεια εἰς τὰ παραγγέλματά του δὲν ἐπιφέρει οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν; Δὲν διαχύνει εἰρήνην ἐπὶ γῆς καὶ εὐδοκίαν ἐν ἀνθρώποις; Ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὁ ἀρχὴν τῆς εἰρήνης, καὶ ὅτε εἰς τῶν μαθητῶν χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν ἢ τὴν ἐγκρίσιν αὐτοῦ ἔσυρε τὴν μάχαιραν καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον ἐχθροῦ τινός, ἀμέσως ἐκεῖνος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἰάτρεισε τὴν πληγὴν. Ἦδη πάμπολυ ἐσμίχρυνεν ὁ Χριστιανισμὸς τὰ δεινὰ καὶ τὰς σκληρότητας

τοῦ πολέμου· θέλει δ' ἐξ ὁλοκλήρου διώξειν τὴν μάστιγα ταύτην ἀπὸ τὸν κόσμον εὐθύς ὅταν ἅπαντες ἐγκολπωθῶσι καὶ αἰσθανθῶσι τὰς ἀρχάς του.

“ Πάντα ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς.” ὠνευρέθη ποτὲ κἀνεὶς ἀπὸ τῶν ἀρχαίους φιλοσόφους τοιοῦτο παράγγελμα; Εἰς ποῖον ἄλλο ἠθικὸν σύστημα εὐρίσκειται τι τόσον φιλάνθρωπον, τόσον ἄπλοῦν, καὶ τόσον περιληπτικόν;

Τί κακὸν ἔπραξεν ὁ Χριστιανισμὸς; Ὁ Θεὸς Αὐτουργός του ποτὲ δὲν ἐκακοποίησεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου περιήρητο εὐεργετῶν. Ἐνῷ διέβαινε τὸν κόσμον τοῦτον, ἀγαθότητος καὶ ἐλέους ἔργα ἐφώτιζον τὴν ὁδὸν του· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὴν ὁδὸν τῆς θρησκείας αὐτοῦ χαρακτηρίζουσι. Περιέρχεται εὐεργετούσα. Ἐνθάρρῦνει πᾶν ὅ,τι ἐράσμιον καὶ ἀξιαγάπητον, κατακρίνει δὲ καὶ κολάζει πᾶν ὅ,τι ἀμαρτωλὸν καὶ κακὸς. Διδάσκει τὸν ἄνθρωπον πόσον εἶναι μεγάλη ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, διακηρύττει τρανώτατα τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ μᾶς παρακινεῖ νὰ ζητῶμεν τὴν ἀφῆσιν τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τὴν αἰώνιον σωτηρίαν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀναγνώστα, πρὶν ἀποβάλλης τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, σκέψου βαθύως τί μέλλεις νὰ πράξης. Ὑπερβέβαιον εἶναι ὅτι ἄλλη θρησκεία δὲν ἐφάνη ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τόσον ἀρμόδια νὰ ἀνυψῶι τὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ χαλινοῖ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου, νὰ ὁδηγῇ αὐτὸν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εὐδαιμονίαν, νὰ τὸν διδάσκῃ τὸ χρέος καὶ τὸ τέλος του. Ἐπειδὴ ἀσφαλέστερον ὁδηγὸν δὲν ἔχεις ν' ἀντικαταστήσης, διατί ν' ἀποστερήσης καὶ τοῦτου τὴν πλανωμένην ἀνθρωπότητα; διατί νὰ ἐξαλείψῃς τὸν ἥλιον τοῦτον ἀπὸ τὸ ἠθικὸν στερέωμα, ἐνῷ λαμπρότερον ἄλλον φωστῆρα δὲν ἔχεις νὰ μᾶς δείξης;

ΤΑ ΝΕΑ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΑ.

ΔΕΝ εἶναι πολὺς ὁ καιρὸς ἀφοῦ Χριστιανοὶ φιλάνθρωποι καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας σπουδαίως διεύθυναν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φρενολήπτων. Κατὰ τοὺς προτέρους αἰῶνας, ἐξεωρεῖτο ἡ παραφροσύνη ὡς ἐκ Θεοῦ πεμπομένη, καὶ πᾶν μέσον ἀνθρώπινον ἐλογίζετο ἀνίσχυρον πρὸς θεραπείαν αὐτῆς· οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν ἰερά ν ὄσ ο ν τὸ φρικῶδες πάθος τοῦ σεληνιασμοῦ· τοιαῦτα δὲ φρονούντες, ἦτον ἐπιμενον νὰ παραμελῶσι τοὺς πάσχοντας, καὶ ὀλιγωτάτους ἐξ αὐτῶν νὰ ἰατρεύωσιν.

Ἡ χυδαῖκή αὐτὴ πρόληψις ἐπικρατεῖ ἀκόμη, κατὰ δυστυχίαν, εἰς πολλὰς κοινότητας οὐκ ὀλίγον πεφωτισμένας. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οὐδ' ἐν Εὐρώπῃ οὐδ' ἐν Ἀμερικῇ ὑπῆρχε κατάλληλον φρενοκομεῖον, ὅπου νὰ λαμβάνωσιν οἱ ἄθλιοι φρενοβλαβεῖς τὴν ἀπαιτουμένην φιλάνθρωπον περίποιησιν. Ἄν ἡ ἀρρώστια καθίστανεν αὐτοὺς βιαίους καὶ μανιώδεις, ὡς πολλάκις συμβαίνει, ἐφυλάσσαντο κατ' οἶκον ἀλύσιδες, ἢ παρέδιδοντο εἰς τὴν μοναζίαν δυσώδους φυλακῆς, ὅπου σχεδὸν πάντοτε

ὑπερβαρύνοντο τὰ τῆς νόσου αὐτῶν συμπτώματα, μόλις ἀφίνοντα ἐλπίδα τινὰ ἰάσεως. Ἐκ τῶν πολλῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅσοι ἐπέμποντο εἰς φυλακὰς καὶ σωφρονιστήρια, μόνον τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀνέλαβον εἰς πολυετὲς διάστημα· καὶ τοῦτο μάλιστα, ἐνῷ ἐκ πολυαρίθμων πειραμάτων εἰς τὰ ὄρθως διοικούμενα φρενοκομεῖα τρανῶς ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ βιαιότατοι καὶ μανιωδέστατοι τῶν φρενολήπτων θεραπεύονται παρ' ὅλους τοὺς λοιποὺς εὐκολώτερον, ὅταν ὀρθῶς αὐτοὺς περιποιῶνται.

Εἶναι τῶντι ἀπορίας ἄξιον μὲ ποίους λόγους ἐπέστησαν οἱ ἄνθρωποι νὰ καταδικάζωσιν εἰς φυλακισμούς καὶ ἀλύσεις, καὶ νὰ μεταχειρίζονται ὡς ἄγρια θηρία, τοὺς ἀπὸ παραφροσύνην πάσχοντας φίλους καὶ συγγενεῖς των. Διαγωγὴ τόσον ἀπ' ἀνθρώπου καὶ σώας φρένας ἠδύνατο νὰ σαλεύσῃ· πόσω δὲ μᾶλλον πρέπει νὰ διαταράττῃ τὸ πνεῦμα τῶν ἤδη φρενοβλαβῶν! Ἡ καταδυναστεία, λέγει ὁ Σολομών, παραλογίζει τὸν σοφόν· βέβαια δὲ τὸν μωρὸν πρέπει νὰ καθιστήνῃ μανιακὸν καὶ ἀνίατον.

Σαφῶς εἶναι τὴν σήμερον ἐκ πείρας ἀποδεδειγμένον, ὅτι εὐκολώτερον θεραπεύεται ἡ παραφροσύνη διὰ κατάλληλου ἰατρικῆς καὶ ἠθικῆς περιθάλψεως, παρ' ἄλλας πολλὰς ἐκ τῶν συνήθων ἀσθενειῶν. Περὶ τούτου οὐδεὶς ἐμπορεῖ μετὰ λόγου ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅστις ἤθελε λάβειν τὸν κόπον νὰ θεωρήσῃ τὰ ἤδη γενόμενα πολυπληθῆ πειράματα. Τινὰς δ' ἀπὸ τὰς ἐκβάσεις τῶν πειραμάτων τούτων θέτομεν τῶρα ἐνώπιον τοῦ ἀναγνώστου.

Ἀναφορά τις, ἐκδοθεῖσα ἐν Λονδίῳ τὸ 1827, δεικνύει ὅτι τεσσαράκοντα φρενολήπτοι, ἐντὸς τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν πρώτην αὐτῶν παραφροσύνην ἐμβάντες εἰς Καταγώνιον τι ἐν Ἑσθονίᾳ συστημένον, ὕψιστον ἅπαντες. Ἐκ δὲ τῶν εἰσαχθέντων μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ ἐντὸς δώδεκα μηνῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρρώστιας, ἀνέλαβον 25 εἰς τοὺς 45· ἀλλ' ἐξ ἐκείνων, ὅσων ἡ ἀσθένεια ἦτο πολυχρονιωτέρα τῶν δύο ἐτῶν, μόνον 14 εἰς τοὺς 79 ἰάθησαν. Ἐπιμελὴς ἐξέτασις τῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην γενομένων ἰάσεων ἀποδεικνύει, ὅτι ἐκ μὲν τῶν πρὸ πολλοῦ πασχόντων 14 ἢ 16 τοῖς ἑκατὸν ἀναλαμβάνουν· ἐκ δὲ τῶν πασχόντων ὀλιγώτερον ἐνὸς ἔτους, ὑπὲρ τὸ ἡμισυ τοῦ ἀριθμοῦ σωφρονίζονται διὰ τῆς νέας θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν φρενοκομείων.

Καταρχὰς τοῦ 1833 ἐτελειώθη μὲ φροντίδα καὶ δαπάνην τῆς κυβερνήσεως εὐρύχωρον φρενοκομεῖον εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, εἰς κωμόπολιν καλουμένην Worcester, 40 μίλια πρὸς δυσμὰς τῆς Βοστώνης· ἅπαντες δὲ οἱ φρενοβλαβεῖς, οἱ διεσκορπισμένοι εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὰ ἐλεημονητικά τῆς Μασσακουσέτης* καταστήματα, μετεκομίσθησαν εἰς αὐτὸ ἐκ δια-

* Ἡ Μασσακουσέτης εἶναι μία ἐκ τῶν εἰκοσιῶν Πολιτειῶν ἢ Ἐπαρχιῶν, αἵτινες συνιστῶσι τὸ Ἀμερικανικὸν Ὁμόσπονδον Κράτος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Ἐκάστη δὲ τῶν Πολιτειῶν τού-

ταγῆς τοῦ κυβερνήτου, μετὰ πολλῶν ἄλλων, οἵτινες κατάκλειστοι ἢ ἐλεύθεροι διέμενον εἰσὶν μεταξύ τῶν ἰδίων φίλων καὶ συγγενῶν.

Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ 1834, ὁ ἐπιστάτης, ἰατρὸς ἐξοχος, ἀνέφερεν ὅτι 58 τοῖς 100 ἐξ ὄλων τῶν εἰς τὸ φρενοκομεῖον ἐμβάντων εἶχον ἀναλάβειν τὰς φρένας των. Εἶναι δὲ ἡ ἀναλογία αὕτη μεγαλύτερα τῆς εὐρισκομένης εἰς ὅμοια ἐν Εὐρώπῃ φρενοκομεῖα. Εἰς 13 φρενοκομεῖα τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας ἡ ἀναλογία ἦτο 35 τοῖς 100· εἰς 5 Γαλλικά, ἦτο 43 τοῖς ἑκατὸν, καὶ εἰς 4 Γερμανικά, 31 τοῖς ἑκατόν. Ἐσχάτως μάλιστα εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν φρενοκομεῖον ἀπὸ 66 ἀσθενεῖς 54 ἐθεραπεύθησαν, καὶ 6 ἐβελτιώθησαν.

Εὐρέθη ὁμως καὶ εἰς τοῦτο καὶ εἰς ἄλλα ὅμοια φρενοκομεῖα, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ πεπαλαιωμένην φρενοβλάβειαν πάσχοντες καταντῶσιν ἀνίατοι· μ' ὅλον τοῦτο, ἡ εὐμενὴς καὶ φιλάνθρωπος περιποίησις ἡμερῶν πάντοτε καὶ βελτιώνει τὸν χαρακτῆρα καὶ τοῦ θρηνωδεστάτου μανιακοῦ, ἂν καὶ δὲν ἰσχύῃ τέλεια νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων, ὡς ἐπιτοπλεῖστον, παρέρχονται οἱ μανιώδεις παροξυμοὶ, εἰς τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν ὑποχωροῦντες, καὶ τότε ὁ ταλαίπωρος μανιακὸς, ἀβλαβὴς γενόμενος, ἀφίνεται εἰς τὴν ἡσυχον ἀπόλαυσιν τῆς ἐλευθερίας του.

Παρατηρεῖται γενικῶς, ὅτι ἀπὸ τὰς νοητικὰς δυνάμεις τῶν φρενολήπτων τινὲς μένουσι κατὰ μέγα μέρος ἀβλαβεῖς. Σχεδὸν πάντοτε ὑπάρχουσιν ἰποθέσεις τινὲς, περὶ ὧν συνδιαλέγονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὀρθῶς καὶ ευχαρίστως. Εἶναι δὲ τὰ μέγιστα ἐπωφελὲς ν' ἀποσπᾶται ἡ προσοχὴ των ἀπὸ τὰ πράγματα ἐκεῖνα, ὅσα διετάραζαν τὸ λογικὸν αὐτῶν, καὶ νὰ διευθύνεται εἰς ἄλλα. Ὅχι ὀλιγώτερον κρίνεται ἀναγκαῖον νὰ ἐμπνέωσιν αἰδοῦς αἰσθήματα εἰς τοὺς μανιακοὺς, καὶ κατὰ πάντα τρόπον νὰ τοὺς ὁδηγᾶσιν εἰς τὸ νὰ σέβωνται αὐτοὶ ἑαυτούς.

Πρὸς τὰ τέλη τοῦ 1837 ὁ ἐπιστάτης τοῦ προειρημένου ἐν Ἀμερικῇ φρενοκομεῖου ἐξέδωκεν ἄλλην ἀναφοράν, ἐξ ἧς φαίνεται ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περὶ τοὺς 80 τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν ἐσχάτως εἰσελθόντων εἶχον ἰατρευθῆν. Συνάγεται δὲ καὶ ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς, ὅσοι ἐμβῆκαν εἰς τὸ φρενοκομεῖον τοῦτο, 337 ἦσαν ἄγαμοι, καὶ μόνον 173 ἔγγαμοι· 283 ἐκ τούτων οὐδέποτε εἶχον νυμφευθῆν, 30 ἦσαν χῆραι, καὶ 24 χηρεύοντες. Καταρχὰς ὅτε ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, εἶπεν, “ Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον.”

Περὶ δὲ τῶν διαφορῶν τοῦ ἀνθρώπου ἡλικιῶν, εὐρέθη ὅτι περισσότερον κυριεῖται ἡ φρενοληψία τοὺς μεταξὺ 20 καὶ 30 ἐτῶν, καὶ ἐπομένως τοὺς μεταξὺ 30 καὶ 40, ὀλιγώτερον δὲ τοὺς κάτω τῶν 20. Τοῦτο ἀληθεῖς καὶ περὶ τῶν δύο ἐξίσου φύλων. Εἰς ἐν ὅμως ἀπὸ τὰ τῆς

των διοικεῖται αὐτονόμως καὶ ἀνεξαρτήτως ὡς πρὸς τὰ ἐσωτερικά της, μολονστὶ ἅπασαι ὑπόκεινται ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις εἰς τὴν ἐν Οὐάσιγκτωνείᾳ γενικωτέρῃν κυβερνήσιν. Ἰδὲ Ἀποθήκης Τόμ. Δ'. Σελ. 6.

Γαλλίας μεγάλα φρενοκομεῖα παριστάνεται διαφορετικῇ ἐκβάσει. Ἐκεῖ φαίνεται ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες προσβάλλονται συχνότερα μεταξύ 20 καὶ 30 ἐτῶν, αἱ δὲ γυναῖκες μεταξύ 30 καὶ 40.

Ἀπὸ 70 πάσχοντας εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν φρενοκομεῖον, τὴν ἡλικίαν τεσσαρακονταετῆς ἕως πενηκονταετῆς, 50 ἀνέλαβον· ἀπὸ 47, πενηκονταετῆς ἕως ἐξηκονταετῆς, 26 ἀνέλαβον· 9 δὲ, ἐξηκονταετῆς ἕως ἐξηκονταεπταετῆς, ἀνέλαβον ἅπαντες· ἐνῷ ἀπὸ 72, εἰκοσαετῆς ἕως εἰκοσιπενταετῆς, μόνον 27 ἀνέλαβον.

Πολλοὶ συγγραφεῖς ἀρχιτέρα ὑπέθετον ὅλον τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅ,τι ἡ πείρα μᾶς ἀπέδειξεν ἀληθῆς, ἐφρόνουν δηλ. ὅτι πλέον δυσίατος εἶναι ἡ μανία εἰς τοὺς γέροντας παρ' εἰς τοὺς νέους. Γίνεται δὲ βαρύτερον εἰς τοὺς νέους τὸ πάθος τοῦτο ἴσως διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν κατάχρησιν τῶν ἡδονῶν, ἧτις πολλάκις παράγει τὴν πλέον πεισματώδη καὶ ἀνίατον φρενοληψίαν. Ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὸ νευρικὸν σύστημα τῶν νέων εἶναι τρυφερώτερα καὶ πλέον εὐαίσθητα παρὰ τὰ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ μανίαν ἡ ἀσέλγεια εἶναι μέγιστος πρὸς αὐτούς. Τὰ ὑπομνήματα τῶν φρενοκομείων φωνάζουσι μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Φεῦγε τὰς νεωτερικὰς ἐπιθυμίας.

Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης τετραετίας ἀφοῦ ἠνοίχθη τὸ Ἀμερικανικὸν φρενοκομεῖον, εὐρέθη ὅτι ἀπὸ 161 εἰσαχθέντας ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους τῆς φρενοληψίας των 143 ἀνέλαβον· 10 ἐκ τῶν μὴ ἀναλαβόντων ἀπέθανον, καὶ 6 ἐπάρθησαν ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖον πρὶν γένη ἀρκετὴ δοκιμασία. Ἐκ τούτου μανθάνομεν πόσον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν ἴασιν τῶν φρενολήπτων ὅσον τὸ δυνατόν ἀρχιτέρα.

Πολλὰ περίεργα καὶ διδακτικὰ μᾶς γνωστοποιῶσι τὰ ὑπομνήματα τοῦ φρενοκομείου τούτου περὶ τῶν μανιακῶν καὶ τῶν διαφορῶν αἰτίων τῆς μανίας. Ἡ μανία 110 ὑποκειμένων προήλθεν ἀπὸ ἀκράτειαν· ἐκ τούτων δὲ 93 ἦσαν ἄνδρες, καὶ 17 γυναῖκες. Οἱ ἀπὸ οἰκιακῆς θλίψεως παραφρονήσαντες ἦσαν 115, 65 γυναῖκες, καὶ 50 ἄνδρες. Ἀπὸ 86, οἵτινες ἐκ διαφορῶν ἀσθενειῶν ἔχασαν τὰς φρένας, 63 ἦσαν γυναῖκες, καὶ 23 ἄνδρες. Ἀπὸ 41, οἵτινες ἀπὸ θρησκευτικῆς αἰτίας ἢ θρησκευτικῆς ἐντυπώσεις καθήνησαν εἰς μανίαν, 26 ἦσαν ἄνδρες καὶ 15 γυναῖκες.

Εἰς τὸ φρενοκομεῖον τοῦτο ἀπὸ μὲν τοὺς ἐξ ἀκρατείας μανιακοὺς ἀνέλαβον περὶ τοὺς 50 τοῖς 100· ἀπὸ τοὺς ὅσοι ἔχασαν τὰς φρένας ἐξ οἰκιακῶν θλίψεων 53 τοῖς 100· ἀπὸ τοὺς κατὰ συνέπειαν διαφορῶν ἀσθενειῶν 72 τοῖς 100· ἀπὸ δὲ τοὺς ἐκ θρησκευτικῶν αἰτιῶν μανιακοὺς, 50 τοῖς 100. Ἄλλ' ἀπ' ἐκείνους, ὅσων ἐσάλευσε τὰς φρένας ἡ αἰσχροὶ καὶ ὀλεθρία κατάχρησις τῶν ἡδονῶν, 7 μόνον τοῖς 100 ἀνέλαβον. Τρανωτάτη νόσος τοῦτο εἰς τὴν νεολαίαν.

Καθ' ὅσον εἶναι γνωστὸν, μόλις ὀλίγοι τινὲς ἐκ τῶν ὅσοι ἐξήλθον τοῦ φρενοκομείου ἰατρευμένοι ὑπετροπίασαν, (ἐξανεκύλισαν)· καὶ ἄλλοι δὲ, ὡς βελτιωμένοι· ἀπολυ-

θέντες, εξηκολούθησαν να καλητερεύωσιν, έωςού διόλου ανέλαβον. Τόσον θαυμασιώς επέτυχε το κατάστημα τούτο, ώστε και άλλα όμοια ήρχισαν να συσταίνονται άλλαχού των Ήνωμένων Πολιτειών, εις τα όποια μετά θάρρους ελπίζεται ότι θέλουν εύρειν περίθαλψιν έντός όλίγων έτών άπαντες οι από το δεινόν τούτο πάθος κυριευμένοι.

Πρώτιστα χαρακτηριστικά της νέας ταύτης μεθόδου του περιποιείσθαι τους φρενολήπτους είναι τα έπόμενα.

1. Ποτέ δέν επιβάλλουν εις αυτούς κάμμιναν ποινήν, ουδέ τους όμιλούσι τραχέως ή ύβριστικώς· άλλα πάντοτε τους περιποιούνται μετά πραότητος και εύμενείας.

2. Ποτέ δέν άπατάσιν αυτούς εις ότιδήποτε· σκοπόν μάλιστα κορυφαίον έχουν οι αυτούς επιμελούμενοι να έφελκύσωσι την τελείαν έμπιστοσύνην των προς επιτυχίαν δε τούτου, ανάγκη μεγάλη ποτέ να μη τους άπατάσι· διότι, ως οι σώφρονες, ούτω και ο παράφρων, άπαξ άπατηθείς, χάνει πάσαν εις τον άπατήσαντα έμπιστοσύνην, και κατά συνέπειαν ο άπατήσας χάνει από της στιγμής εκείνης πάσαν την επ' αυτού επιρρόην του.

3. Προς τους πάσχοντας εκείνους, όσοι δέν είναι θορυβώδεις και βίαιοι, εύρέθη έπωφελεστάτη ή ψαλμωδία, ή των Ήρωων Γραφών ανάγνωσις, και ή άκρόασις παρακλήσεων και διδαχών· καθότι ταύτα πάντα, ως είναι γνωστόν, μεγάλως κατευναζούσι το τεταραγμένον πνεύμα. Πρίν όμως δοθῆ το ελεύθερον εις αυτούς να έμβώσιν εις την εκκλησίαν, απαιτείται να υποσχεθώσιν ότι θέλουν διάγειν με τάξιν και κοσμιότητα. Τούτο δε είναι εις αυτούς κάποια παρακίνησις να χαλινώνωσι τα αισθήματά των· και αν ο μανιακός άπαξ κατορθώση τούτο, αν δηλαδή επιτύχη μίαν ώραν να χαλινώσει έαυτόν, θέλει μετ' όλίγον πράξειν το αυτό και όλόκληρον ήμέραν, και όλόκληρον έβδομάδα, και ούτω καθεξής, έωςού το λογικόν να επανέλθῃ εις τον τόπον του.

Τα έπόμενα λαμβάνομεν από την έσχάτην αναφοράν του έπιστατούντος το Άμερικανικόν φρενοκομείον ίατρού, Woodward ονομαζομένου·

“Από τους χιλίους τριάκοντα τέσσαρας φρενολήπτους, ότινες έμβήκαν εις το κατάστημα τούτο άφοῦ πρώτον άνηγέρθη, ουτε είκοσι δέν είναι οι μη συμφαγόντες μετά των λοιπών εις την κοινήν τράπεζαν πλειότερον ή όλιγώτερον καιρού διάστημα· εκ τούτων δε των είκοσι υπέρ τα τρία τέταρτα εις τόσην αδυναμίαν εύρίσκοντο ότε ήλθον, ώστε δέν ήμπορούν να κινήσωσι, και μετ' όλίγας ήμέρας απέθανον. Καθ' ήν στιγμήν γράφω ταύτα, δέν υπάρχει ουδείς έντός του φρενοκομείου, όστις να μη συντρέγγῃ μετ' άλλων, περόνην και μάχαιραν μεταχειριζόμενος. Ποτέ δε κάμμια βλάβη δέν προήλθεν από την άδειαν του να κρατώσι τοιαύτα όργανα. Το να τρώγῃ τις έν μοναξία από κασσιτέρινον ή ξύλινον πινάκιον με τους δακτύλους ή με μόνον κουτάλιον διαφέρει τοσοῦτον από το να καθίξῃ εις κομφώς

έστρωμένην τράπεζαν, και να λαμβάνῃ την τροφήν από ώραία πινάκια με μάχαιραν και περόνιον, όσον διαφέρει ο άγριος από τον πολιτισμένον, και το κτήνος από των ανθρώπων.

“Τίποτε δέν συντείνει τοσοῦτον εις το να χαλινώνῃ τους μανιακούς, και να τους έμπνῆ σέβας προς έαυτούς, όσον αυτη ή επί της τραπέζης ελευθερία και ή πεποίθησις την όποιαν αισθάνονται ότι θέτουν εις αυτούς οι φύλακες των. Το αυτό αληθεύει περί ένδυμάτων και του τρόπου καθ' όν αυτούς περιποιούνται. Άν ο φρενολήπτος ήναι καθαρώς και αναπαντικώς ένδεδυμένος, ως άλλοι τους όποιους βλέπει, αισθάνεται ότι δέν είναι αυτών κατώτερος, σέβεται έαυτόν ως εκείνοι φαίνεται ότι τον σέβονται, και προσέχει να μη κάμη τίποτε δι' ου να εκπέση του βαθμού του. Άν τα φορέματά του ήναι έσχισμένα ή λερωμένα, τα κατασχίζει ή τα λερόνει έτι μάλλον· αν δε ήναι καθαρία και εύμορφα, τα διατηρεῖ μετ' επιμελείας, και μάλιστα επάίρεται δι' αυτά.

“Πρό όλίγων ήμερών πάσχων τις έφέρθη εις το φρενοκομείον, όστις είχε περάσειν τρία έτη κατάκλειστος εις κλωβίον, χωρίς ποτέ να πιάση περόνιον ή μαχαίριον καθ' όλον αυτό το καιρού το διάστημα, και χωρίς να θερμανθῆ από πυρ δύο χειμώνας. Ο άνθρωπος υπό του όποιου έφέρθη έδειξεν επαινετήν φιλανθρωπίαν ως προς τον άθλιον μανιακόν, και, ‘Μετ' όλίγους μήνας, με είπεν, ‘ελπίζω να διάγῃ εύσχημόνως, και να τρώγῃ με περόνιον και μαχαίριον’· άλλ' ένω ακόμη συνδιελεγόμεθα περί τούτων, ο πάσχων εκάθισεν ήσύχως εις την τράπεζαν, κ' έδείπνησε με περόνιον και μαχαίριον! Την δευτέραν Κυριακήν μετά την εισοδόν του υπήγεν ευτάκτως εις την εκκλησίαν, και είπε προς άπαντας ότι κάλλιστα είχεν.

“Ο παράφρων, όταν άμελήται, όταν δέν λαμβάνῃ κάμμιναν άκρόασιν, όταν θεωρηται ως κατώτερος από τους αυτόν συναναστρεφόμενους, εύρίσκεται πάντοτε εις έρεθισμόν και άνησυχίαν, και τέλος εξαγριούται. Όταν, απ' έναντίας, τον περιποιώμεθα με φιλοφροσύνην και ευγένειαν, όταν έρωτώμεν αυτόν περί της υγείας του, και υπομονητικώς ακούωμεν όσα έχει να μάς είπῃ, διεγείρομεν έντός αυτου πνεύμα πραότητος και αγάπης, έμπορούμεν να τον διοικώμεν χωρίς αυστηρότητα, και να έλκύωμεν την έμπιστοσύνην και ύπόληψίν του.

“Άν υπάρχη μυστικόν τι εις την διοίκησιν των φρενολήπτων, είναι τούτο· σέβου αυτούς, και θέλουν σέβασθαι αυτοί έαυτούς· μεταχειρίζου αυτούς ως λογικά όντα, και θέλουν καταβάλλειν πάσαν επιμέλειαν δια να σε δείξωσιν ότι είναι τοιοῦτοι· ός εις αυτούς βαθμόν τινα έμπιστοσύνης, και θέλουν προσπαθεῖν να φανώσιν άξιοι αυτης, πολλά δε σπανίως θέλουν την καταχρᾶσθαι.”

Η γάρ παράκαιρος ήδονή τίκτει βλάβην.
Ως πολλά δια τας ήδονάς λυπούμεθα.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ, ΕΚ ΤΩΝ ΑΤΑΚΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ.

Συνέχεια από Σελ. 185 Τόμου Δ'.

41. “Όστις εἶν' έξω του χοροῦ, πολλά τραγοῦδι' έξεύρει· παροιμία νουθετική εις τους κρίνοντας προπετῶς τας πράξεις των άλλων.

42. “Ένας τρελός ήπιτε πέτραν εις πηγάδιον, κ' εκατόν φρόνιμοι δέν έμποροῦν να την εκβάλωσι.

43. Βάλε τον τρελόν να σύρῃ τόφιδιον από την τρύπαν· άρμόζουσα εις τους πανούργους, όσοι, μη τολμώντες αυτοί τα επικίνδυνα, μεταχειρίζονται την ύπουργίαν των τρελών.

44. Μεγάλα πλοία, μεγάλα τρικυμια· της όποι-ας την αλήθειαν δέν έμαρτύρησε τις άλλος τόσον τρανά, όσον ό μέγας Ναπολέων. Τούτο ένόει και ο Σοφοκλής, όταν έλεγε περί του Αίαντος,

Τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόητα σώματα

Πίπτειν βαρείαις πρὸς Θεῶν δυσπραξίαις.

“Όσον περισσός και μέγας αν ήναί τις, ή μεγαλειότης του, όταν δέν αποβλήῃ την κοινήν ωφέλειαν και ευδαιμονίαν, σπηρίζεται εις κύματα θαλάσσης, και όχι εις την πέτραν.

45. “Όστις γίνεται πρόβατον, τον τρώγει ο λύκος· ήστις με υπερβολήν υποφέρει, διεγείρει τους φιλαδίκους να τον άδικώσι. Παροιμία χρήσιμος· διότι οι τυράννοι δέν βλαστάνουν αυτομάτως ως τα χορτ' από την γην· κατασκευάζονται κατά μικρόν, όταν καταλάβωσιν ότι οι πολῖται φέρουν εις τους ώμους προβατικάς κεφαλάς.

46. Τα μεγάλα όψάρια τρώγουν τα μικρά· ήγουν, οι δυνατοί καταδυναστεύουν τους αδυνάτους· παροιμία βεβαιωμένη από την ιστορίαν και απ' όσα συνέβησαν εις τας ήμέρας μας.

47. Λύκος λύκον δέν τρώγει· ήγουν, πλεονέκτης πλεονέκτην δέν ενοχλεῖ. Τούτο ότι δέν είναι πάντοτ' αληθές, το μαρτυρεῖ πάλιν ή ιστορία και τα νυν συμβαίνοντα. Οι χειρότεροι λύκοι όμως είναι οι ένδυμένοι με δέρματα προβάτων.

48. Φίλεινε, αν θείλῃς να σε φιλεύωσιν· ήγουν, ευεργέτει, αν αγαπᾶς να ευεργετησαι από τους άλλους· γίνου φιλάνθρωπος, αν επιθυμῇς να σε φιλανθρωπεύωσιν οι άλλοι.

49. Έγώ σ' εκτίσα, φοῦνε, έγώ να σε χαλάσω· άρμόζουσα μάλιστα εις των τυράννων ή των απολύτων δεσποτών τα στόματα, οι όποιοι, καθως εύκολα προβιβάζουν τους παρασίτους αυτών και κόλακας εις ζωώματα, με την αυτην εύκολίαν τους γυμνώνουν απ' αυτά, και τους κολάζουν ακρίτως και ανεξετάστως, πολλάκις και με της ζωῆς την στέρησιν.

50. Άλλος κάμνει το φορέμα, και άλλος το φορεῖ· διδάσκουσα το άθλιον των βιωτικῶν περιστάσεων.

51. “Όστις γεννηθῆ εις την φυλακήν, την φυ-

λακήν αγαπᾶ· τοιοῦτοι μάλιστα είναι οι ζῶντες υπό ζυγόν τυραννίας ή απολύτου εξουσίας πλούσιοι. Έχοντας τα μέσα να απολαύωσιν όλας τας κτηνώδεις ήδονάς, και ν' αγοράζωσιν αισχρῶς την προστασίαν τινός από τους υπαλλήλους τυραννίσκους, ύπουργούς του πρωτοτυράννου, όλίγον τους μέλει να συλλογίζωσιν και να λαλώσιν ελεύθερα, και ακόμη όλιγώτερον, αν το πλειότερον βάρος του ζυγοῦ καταθλίβῃ τους λοιπούς των όμογενείς.

52. Όργη λαοῦ, όργη Θεοῦ· όμοία άλλης παροιμίας, της Φωνῆ λαοῦ, φωνῆ Θεοῦ· διδάσκουσα όλους, άλλ' εξαιρέτως τους ήγεμόνας, πόσον πρέπει να σπουδάξωσι ν' αγαπῶνται από τους λαούς των, και ότι τοιαυτην αγάπην ν' αποκτήσωσι δέν είναι δυνατόν, αν δέν καταγίνονται νύκτα και ήμέραν εις την ευδαιμονίαν των λαών. Άν ο λαός τους αγαπᾶ, γίνονται και εις τον Θεόν αγαπητοί· αν τους όργίζεται, μην άμφιβάλλωσιν ότι ή όργη του Θεοῦ στέφει τας κεφαλάς των, και αν συχνάζωσι καθημέραν τας εκκλησίας.

53. Τα παθήματα γίνονται μαθήματα· παροιμία φρονιμωτάτη, άλλ' ήτις δέν ωφέλησε ποτέ πλην τους φρονίμους.

54. Περισσότερον βλέπουν τα τέσσαρα παρὰ τα δύ' όμμάτια· παροιμία όχι κακή, διδάσκουσα να μην έμπιστευόμεθα πάντοτε εις την ιδίαν μας γνώσιν, αλλά και να συμβουλευόμεθα πάντοτε κανένα φίλον πιστόν.

55. Ο κόσμος εποντίζετο, και ή έμη γυνή έστολιζετο· άρμόζουσα εις τους ασυμπαθεῖς και αναισθήτους των κοινῶν συμφορῶν ανθρώπους.

56. Τόσον έχει ο πτωχός την ορνιθά του, όσον ο άρχος το βοῦδι του· παροιμία καλή να την ένδυμῶνται όσοι τολμοῦν να προβάλλωσιν άπολογίαν της άδικίας την ευτέλειαν του άδικήματος. Παροιμίαν ταύτης άλλην παροιμίαν έχομεν· Καθένας την πήταν του δια ψωμί την έχει.

57. Όλα τα πουλία διαβαίνουν, και οι σπουργίται απομένουν.

58. Τόπος και νόμος, Τόπος και τάξις, και Τόπος και τύπος, φράσεις παροιμιώδεις, δηλοῦσαι ότι καθέν έθνος έχει ιδίους νόμους, ιδίας τάξεις, ιδίους τύπους, ίδια έθιμα, κατά τα όποια ζῆ και διάγει· και ακολούθως άτοπος και παράξενος λογίζεται, όστις ισχυρίζεται να ζῆ εις ξένον τόπον με τους νόμους της ιδίας του πατρίδος· όθεν και τετάρτη άλλη παροιμία, Τόπου συνήθεια, νόμου κεφάλαιον.

59. “Οτι φέρει ώρα, χρόνος δέν τα φέρει· λέγεται προς τους άπίστους ή ανέλπιστατους των μελλόντων· διότι πολλάκις μικρά τις περιστάσις άρκεί να μεταβάλῃ τα πράγματα από το καλόν εις το κακόν, και από τούτο πάλιν εις το καλόν. “Όστις έξεύρει να μεταχειρισθῆ την περιστάσιν, έμπορεῖ να αποφύγῃ μεγάλας δυστυχίας, ως ο μη γνωρίζων αυτην κινδυνεύει να πέσῃ εις συμφοράς ανιάτους. Και τούτο ένόει και ο Δῆμοσθε-

νης, ὅτε ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, "Τὸ μέλλον ἀδελον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίνονται."

60. Κόπτε χρέη, κόπτε λύπας. Ἡ μέγιστη καὶ ἀπαρηγόρητος λύπη, ἡ μαστιζούσα τὸν χρεωφειλέτην, εἶναι ὅτι χάνει τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν του γινόμενος δούλος τοῦ δανειστοῦ. Ὅθεν καὶ ὁ Κομικός ἔταξεν εἰς τὰ συμπληροῦντα τὴν εὐδαιμονίαν ἀγαθὰ, τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ χρέη,

Αἰτῶ δ' ὑγίαν πρῶτον, εἴτ' εὐπραγίαν, Τρίτον δὲ χαίρειν, εἴτ' ὀφείλειν μηδενί.

61. Ὅπου ξοδιάζει δεκοκτὸ, καὶ δὲν σοδιάζει τριάντα, Στὴν φυλακὴν τὸν βάζουσι, καὶ δὲν ἤξευρει γιάντα.

Παροιμία χυδαιεστάτη, ἀλλ' ἀξία νὰ διδάσκηται εἰς τοὺς νέους· τὴν οἰκονομίαν παραγγέλλει καὶ Γάλλος τις ἐπίσημος, εἰπὼν, Ἡ οἰκονομία εἶναι δευτέρα Πρόνοια· ἀξίον νὰ γένη καὶ τοῦτο παροιμιακόν· διότι πολλοὶ ἄσωτοι τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ἔχουν εἰς τὸ στόμα, καὶ εἰς αὐτὴν ἐλπίζουν ὅτι θέλει ἀναπληρώσειν τὰ κακῶς ἐξοδεύόμενα.

ΟΙ ΠΑΡΙΣΙΟΙ, ΑΠΟ ΤΟΥ 1789 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1815.

1.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ—ΑΙΤΙΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ.

Το 1715 ἐτελεύτησε μετὰ πολυχρόνιον βασιλείαν ὁ περιώνυμος βασιλεὺς τῶν Γάλλων Λοδοβίκος ΙΔ', διάδοχον ἀφήσας τὸν δισέγγονον αὐτοῦ Λοδοβίκον ΙΕ'. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος ἀκόμη δὲν εἶχε φθάσειν εἰς νόμιμον ἡλικίαν, διέταξεν εἰς τὴν διαθήκην αὐτοῦ ὁ ἀποθανὼν μονάρχης νὰ διορισθῇ ἀντιβασιλεὺς εἰς τῶν φυσικῶν υἱῶν του, ὁ Δουξ τῆς Μαίνης. Τούτων ὁμοίως μὴ ἐγκρίνασα ἡ συνέλευσις τῶν προκρίτων Γάλλων διὰ τὴν γνωστὴν αὐτοῦ κλίσειν πρὸς τοὺς κυβερνῶντας τὸν πατέρα του Ἰησοῦίτας, ἠκύρωσε τὴν διαθήκην, καὶ διώρισεν ἀντιβασιλεὺς τὸν Δουκὴ τῆς Αὐρηλίας. Πάραυτα δὲ ἤρχισαν ἐριδες μεταξὺ τῶν Ἰησοῦίτων ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ τοῦ ἀντιβασιλέως ἐκ τοῦ ἄλλου, δι' ὧν, ἐπὶ τέλος, ἐστερέωθη ἡ τοῦ δευτέρου ὑπεροχή. Τότε διεύθυνε τὴν προσοχὴν ὁ Αὐρηλιεὺς εἰς τὸ βασιλεῖον τὴν κατάστασιν. Τὰ οἰκονομικὰ εἶχον κάκιστα· τῆς παραβούσης βασιλείας οἱ δαπανηροὶ πόλεμοι εἶχον ἐξαντλήσειν τὸ ἔθνικόν ταμεῖον. Διάφορα σχέδια ἐπροτάθησαν ὡς ἀπαλλακτικὰ τῶν δυσκολιῶν τούτων. Εἰς τῶν ὑπουργῶν ἐπρότεινεν ἔθνικὴν χρεωκοπίαν, ὥστε ὅλοι οἱ ἀργύριον δανείσαντες εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ χάσωσιν αὐτό· ἀλλὰ παρανομία τῶν πρῶτης ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐγκριθῇ. Ἀντὶ τούτου, συνήχθησαν τὰ κυκλοφοροῦντα νομίσματα, ἐξεδόθησαν δὲ νέα, τῶν ὁποίων τὸ βᾶρος ἦτον ἕν πέμπτον ὀλιγώτερον παρὰ τὸ βᾶρος τῶν παλαιῶν· τὸ πέμπτον δὲ τοῦτο ἐπέρασαν εἰς τὸ ἔθνικόν ταμεῖον.

Ἐνῆλιξ γενόμενος ὁ Λοδοβίκος ΙΕ', ἀνεδέχθη τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἀνατροφῆς πλείστας ἔχων ἀδυναμίας, ὀλίγον ἤρμοξεν εἰς τὸ νὰ προᾶξῃ τοῦ κράτους αὐτοῦ τὴν εὐδαιμονίαν. Ὁ ἀντιβασιλεὺς, καίτοι παραπολὺ ἀκόλατος καὶ ἄσωτος, δὲν ἦτον ἄμοιρος δραστηριότητος καὶ πολιτικῆς ἐμπειρίας. Ἀλλὰ τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ' τὸν ἀδύνατον χαρακτήρα ἐπὶ τὸ χεῖρον μορφόνοντες οἱ ἀσελγεῖς αὐλικοὶ του, ἀνέπτυξαν μὲν ὅλας τὰς πονηρὰς αὐτοῦ ιδιότητας, κατέπνιξαν δ' ὅλας τὰς ἀγαθὰς· καὶ τοῦ χρόνου προϊόντος, κατήντησεν εἰς τῶν πλέον εὐκαταφρονήτων μοναρχῶν ἀφ' ὧν ποτ' ἐκάθισαν ἐπὶ Ἑρωπαϊκοῦ θρόνου. Κατὰ τὸ ἄσωτον τῆς διαγωγῆς δὲν ἦτο κατώτερος τοῦ ἀντιβασιλέως· ἀλλ' ὁ δεύτερος οὐχὶ μόνον εἰς τὰ πολιτικὰ ἐνησχολεῖτο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν. Ὁ δὲ Λοδοβίκος ΙΕ', μὴ ἀρκοῦμενος εἰς τὴν ἀποτίναξιν τοῦ βάρους τῶν πολιτικῶν, τὴν φροντίδα τῶν ὁποίων ἄφινεν ὅλας εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ἐδαπάνα μέρος τοῦ περισσεύοντος καιροῦ του, πλακοῦντια καὶ ροφήματα κατασκευάζων εἰς μαγειρεῖόν τι ἐπίτηδες δι' ἑαυτὸν ἀνεγερθέν. Ἡ χαμερπὴς αὕτη τῶν πραγμάτων κατάστασις ἦτο μία ἐκ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἐπέφεραν τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς Γαλλίας. Νουνεχεῖς καὶ χρηστοθήεις ἄνδρες, ὅσον καὶ ἂν ἐσέβοντο τὴν μοναρχίαν, δὲν ἠμποροῦν νὰ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὦτα εἰς τὰς ἀνόμους πράξεις τῶν αὐτῶν τοῦ δεκάτου τετάρτου καὶ δεκάτου πέμπτου Λοδοβίκου· καὶ κατὰ συνέπειαν δυσαρσκειᾶς αἰσθημα ἐκυρίευσεν τὸ ἔθνος. Τὸ αἰσθημα δὲ τοῦτο ἐξέσπασε κατ' ἐνός, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτον αἰτίος αὐτοῦ· διότι Λοδοβίκος ὁ δέκατος ἔκτος, πρῶτος καὶ ἀξιαγάπητος, καίτοι οὐχὶ βαδύνους μονάρχης, ἐμελλεν νὰ πάθῃ διὰ τὰ σφάλματα τῶν προκατόχων του. Οὗτος εἰκοσαετῆς περίπου διεδέχθη τὸν πάππον αὐτοῦ Λοδοβίκον ΙΕ', τελευτήσαντα τὴν 10ην Μαΐου, 1774. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀνόμοιος τοῦ πάππου, εἶχε περάσειν ἐνάρετον καὶ θεοσεβῆ ζωὴν, καὶ ὁ νέος Λοδοβίκος ἦτο χρηστῶς ἀνατετραμμένος. Ἀλλ' ἀνεμοζάλη προσήγγιζε, τὴν ὁποίαν αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ δὲν ἴσχυον νὰ διασκεδάσωσι.

Τῆς ἀνεμοζάλης ταύτης ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα τὰ αἰτία· ἀνεφέραμεν ἤδη τὴν διεφθαρμένην καὶ ἄσωτον διαγωγὴν τῆς αὐλῆς τοῦ Λοδοβίκου ΙΕ', καὶ τὴν ἀθάλασαν κατάστασιν τῶν προσόδων· τὰ ἤθη γενικῶς κατ' ὅλην τὴν Γαλλίαν ἦσαν ἐξηχραιωμένα. Ἐγκυκλοπαιδεία τις εἶχε δημοσιευθῆν, περιέχουσα διδασκαλίαν ἀνατρεπτικῆς τῶν καθεστῶτων πολιτικῶν τε καὶ θρησκευτικῶν· ὥστε τὰ σφάλματα τῶν εὐγενῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως, αἱ παραλογίαι τῶν φιλοσόφων, καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ αἱ ἀποπλανήσεις, προσμήνουν ὡς ἀναπόφευκτον δεινὴν τινα ἐκρηξιν. Ἡ πρώτη ἄμεσος πηγὴ τῆς δυσαρσκειᾶς τὸ 1789 ἦτον ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων προσόδων. Λοδοβίκος ὁ δέκατος ἔκτος συνεκάλεσε προῦχοντας τινάς, ὑφ' ἑαυτοῦ ἐκλελεγμένους, διὰ

νὰ ἐρευνήσωσι τὰ τοῦ ἔθνικοῦ ταμεῖου. Τούτων αἱ ἐρευναι ἀπέδειξαν ὅτι αἱ πρόσοδοι κάκιστα εἶχον· ὁ δὲ λαὸς ἤρχισε πάραυτα νὰ κραυγάζῃ, ἀπαιτῶν τὴν γενικὴν συνέλευσιν τοῦ ἔθνους. Ἡ γενικὴ συνέλευσις τῆς Γαλλίας ἦτον εἶδος βουλῆς, συνισταμένης ἀπὸ τὸν κληρὸν, τοὺς εὐγενεῖς, καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ· ἀλλὰ τοιαύτη ἔθνικὴ συνέλευσις δὲν εἶχε συγκροτηθῆν διακοσίους σχεδὸν ἑνιαυτούς. Καὶ οἱ μὲν περὶ τὴν αὐλήν ἐπεθύμουσαν ν' ἀποφύγῃσι καὶ τὰρα τὴν συνάθροισιν ταύτην· ἀλλ' οἱ πρόκριτοι τῶν Παρισίων μετὰ τοῦ λαοῦ ἔμενον σταθεροὶ κατὰ τοῦτο. Ὅθεν τὴν 5ην Μαΐου, 1789, συνήλθεν εἰς Οὐερσαλίαν ἡ γενικὴ συνέλευσις, περιλαμβάνουσα χιλίους διακοσίους ἀντιπροσώπους, τουτέστι, τριακοσίους ἐκ τοῦ κληροῦ, τριακοσίους ἐκ τῶν εὐγενῶν, καὶ ἑξακοσίους τοῦ τρίτου τάγματος, ἦτοι τοῦ λαοῦ.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ—ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ.

Οἱ εὐγενεῖς, ὁ κληρὸς, καὶ οἱ τοῦ λαοῦ ἀντιπρόσωποι ἐγρεώστουν νὰ ψηφισθῶσι χωριστὰ, εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν θάλαμον ἕκαστοι· ἀλλ' οἱ τελευταῖοι ἀπήτησαν μετ' ὀλίγων νὰ συγκροτήσωσιν ἅπαντες ἐν ἡνωμένον νομοθετικὸν συνέδριον, καὶ νὰ λαμβάνωνται διαμῖς αἱ ψῆφοι ὅλου τοῦ σώματος. Εἰς τοῦτο ἀντεστάθησαν διὰ τινὰς ἡμέρας οἱ εὐγενεῖς καὶ ὁ κληρὸς· ἀλλὰ μερικοὶ αὐτῶν ἐπὶ τέλος ἐκλιναν, καὶ τὸ τρίτον τάγμα τότε διεκλήρυξεν αὐτοὺς ἑαυτοὺς ἐθνικὴν συνέλευσιν, μὲ νομοθετικὰς δυνάμεις. Ὁ ἀναξ, ἡ αὐλὴ, καὶ οἱ πλείστοι τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κληροῦ ἦσαν ἐναντιώτατοι εἰς τοῦτο, καὶ ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν ἀτυχῆ τινα μέτρα, δι' ὧν ἠλπίζε νὰ κατενύσῃ τὴν ἐγειρομένην τρικυμίαν, ἀλλὰ μόνον ἐνίσχυσε τὴν φατριάν τοῦ λαοῦ· τὴν 27ην δὲ τοῦ Ἰουνίου οἱ εὐγενεῖς καὶ ὁ κληρὸς, κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἀνακτος αὐτοῦ, συγκατένευσαν νὰ συγκροτήσωσιν ἐν νομοθετικὸν συνέδριον μετὰ τοῦ τρίτου τάγματος ἡνωμένοι. Αὕτη ἦτον ἴσως ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς, κυρίως οὕτω καλουμένης, καθότι διαμῖς ὁ λαὸς ἀπέκτησε μέγιστην δυνάμιν.

Μετ' ὀλίγον ἔπειτα, ἐφάνη ἐκ πολλοτάτων σημείων ὅτι ὁ ἀναξ καὶ ἡ αὐλὴ ἤθελον εἶναι δύο δυνάμεις ν' ἀντιπολεμῶσι· τουτέστι, τὸ τρίτον τάγμα καὶ τοὺς περὶ αὐτό, οἵτινες ἐπεθύμουσαν νὰ κάμωσι διαφόρους μεταρρυθμίσεις κατὰ νομοθετικὸν τάχα τρόπον· καὶ τὸν κτηνώδη ὄχλον, οἵτινες κατηφάνιζον ἰδιοκτησίαν καὶ ζωὴν ἐκ μίσους ἀπλῶς καὶ ἐκδικήσεως. Ὁ βασιλεὺς περὶ τὸν χρόνον τοῦτο ἀπέλυσε τὸν Νέκκερ, ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, ὑπὸ τοῦ λαοῦ εὐνοούμενον· ἐκ τούτου προήλθε θόρυβος τρεῖς ἡμέρας διαρκέσας, τέλος δὲ λαβὼν τὴν καταστροφὴν τῆς Βασιλλίας*, Ἰουλίου 14ην, καὶ τὴν

* Περὶ τῆς Βασιλλίας ὁ Κοραῖς γράφει τὰ ἐπιόμενα πρὸς τὸν Σμύρνης Πρωτοψάλτην·—“Τρίτην μετὰ τὸ γεῦμα ὑπάγουσιν οἱ ὀπλισμένοι πολῖται καὶ περικυκλοῦσι τὴν Βασιλλίαν, διὰ νὰ ζητήσωσι καὶ νὰ λάθωσιν ἀπὸ τὸν ἀρχοντα καὶ ἐπιστάτην αὐτῆς

ἀνάκλησιν τοῦ Νέκκερ· πολλοὶ, προσέτι, τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ κληροῦ παρήτησαν μετ' οὐ πολὺ τινα τῶν προνομίων, ὅσα ἐκ τιμαριωτικῶν χρόνων ἀνήκον εἰς τὰ ἑαυτῶν τάγματα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα τὰρα ἐφαινότο ἀσυμβίβαστα μετὰ τὰς ἐπικρατούσας εἰς τὸ δημόσιον δοξασίας.

Ἄλλο τι συνέτεινε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην νὰ ἐξαγριώσῃ ἐτι μᾶλλον τὰ πάθη τοῦ λαοῦ· ἐπὶ τινος ἐορτῆς τοῦ παλατίου, αὐλικοὶ τινες, ζῆλον ἔχοντες μᾶλλον παρὰ φρόνησιν, ἐξύβρισαν τὴν δημοτικὴν φατριάν διὰ λόγων ἐπίσης καὶ δι' ἔργων, καὶ ὤμοσαν νὰ καταβάλωσι τὴν ἐπανάστασιν. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἐν Παρισίῳ ὄχλος, ὁ ἦδη πάμπολυ ἠρεθισμένος ὑπὸ ἐπικρατοῦντος λιμοῦ, ἀνεφλέχθη τὰ μέγιστα. Συναχθέντες δὲ, ὡς τριακόνητα χιλιάδες τὸν ἀριθμὸν, προεχώρησαν τὴν 5ην Ὀκτωβρίου εἰς τὴν Οὐερσαλίαν. Φοβερὰ αἵματοχυσία ἠκολούθησεν· ὁ ὄχλος εἰσῆλθε βιαστικῶς εἰς τὸ παλάτιον, καὶ

ὅσα ὄπλα εὕρισκοντο εἰς αὐτὴν. Τί εἶναι ὁμοίως ἡ Βασιλλία; δύνασαι νὰ μὲ ἐρωτήσης εὐλόγως ἢ λογιότης σου, ὅστις δὲν ἴδες παρῆ τὸ Βεζὶρ Χάνιον καὶ τὸ κλονούμενον Βεζεστένιον. Ἡ Βασιλλία εἶναι ἐν τειχίον μικρὸν, ἀλλ' ὄχυρότατον εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, τοῦ ὁποῖου ἡ οἰκοδομὴ πρὸ πεντακοσίων σχεδὸν χρόνων ἔγινεν εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν καὶ μὲ δαπάνην πολλῶν ἑκατομμυρίων. Αὐτὴν τὴν μετεχειρίζοντο διὰ φυλακῆν, καθὼς εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταχειρίζονται τὸ Ἑπταπύργιον· ἀλλὰ φυλακὴν σκληρὰν, καὶ πολλάκις ἀδικον καὶ τυραννικὴν, εἰς τρόπον ὥστε συνέβαιεν ὄχι ὀλίγας φορές, ἂν ἐκ δυστυχίας εἰς μίαν σύνδοον ἀνθρώπων ἐφευγεν ἀπὸ τὸ στόμα σου ἐξ ἀπροσεξίας κἀνένας λόγος κατὰ τῶν μινίστρων, ἂν ἔλεγες, παραδείγματος χάριν, ὅτι ὁ δεῖνα ἐπάτης στρεβλὰ, νὰ γένης τὴν ἐπαύριον ἀνάπατος, καὶ νὰ φυλακισθῆς εἰς αὐτὴν δι' ὅλην σου τὴν ζωὴν, χωρὶς νὰ ἐξεύρῃς οὔτε συγγενῆς οὔτε φίλος τί ἔγινες, οὔτε νὰ ἔγης ἀδειαν νὰ γράψῃς ἐπιστολὴν, ἢ νὰ δώσης τὴν εἰδήσιν εἰς κἀνένα, —φυλακῆ, καθὼς βλέπεις, ὠραία διὰ πρωτοψάλτας. Οἱ ὀπλισμένοι λοιπὸν βλέποντες, ὅτι ὁ ἄρχων Δελονε (αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστάτου) δὲν ἤθελε νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας, τὴν ἐβίασαν ἦσαν δύο ὄροι μετὰ τὸ γεῦμα, καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα εἰς τὰς πέντε τὴν ἐπίπραν. Τὸ πρῶτον ἔργον ἐμβαίνοντες εἰς τὸ κάστρον ἦτο, νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἄθλιον Δελονε, καὶ ἄλλον ἕνα δευτέρου ἀρχοντα μετ' αὐτόν. Ἦσαν ἔξ ὄροι, καὶ ἐκθῆκα κατὰ τὸ συνειθισμένον μου, διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν καφενὲν νὰ ἀναγνώσω τὰς Ἀγγλικὰς ἐφημερίδας· ἐπειδὴ εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς θορύβους καὶ τὰς ταραχὰς μὴ νομίσης ὅτι ἐφύλαττα τὸν οἶκον· ἐξεναντίας, ἐκβαῖνα καθ' ἡμέραν διὰ νὰ γίνωμαι αὐτόπτης ταιούτων φοβερῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἦσαν δι' ἐμὲ, ὡς καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ὄλους, κἀνά. Ὑπάγων λοιπὸν εἰς τὸν καφενὲν, ἀπήντησα τοὺς πορθητὰς τῆς Βασιλλίας συνωδόμενους μὲ τριακοσίας ἢ τετρακοσίας χιλιάδας λαοῦ, οἱ ὁποῖοι περιέφεραν εἰς ὅλας τὰς ῥύμας τῆς πόλεως, ἐπάνω εἰς μακρὰ κοντάρια, (θέαμα φρικτόν!) τὰς δύο κεφαλὰς αἰμοσταγίας. Αὕτη ἡ εἰδησις ἔκαμεν εὐθὺς ὄχι μόνον νὰ διασκεδασθῇ ἔσθην κἀκείθεν ὄλον τὸ στράτευμα τοῦ Λαμβεσκίου, τὸ ὁποῖον ἦτον ἀκόμη ἔξω τῶν Παρισίων, ἀλλὰ, φθάνουσα τὸ αὐτὸ ἑσπέρας καὶ εἰς Οὐερσαλίαν, κατέπληξε τὸσον τὴν αὐλήν, πὸν κληρὸν, καὶ τοὺς εὐγενεῖς, ὥστε πρῶτον μὲν δὲν ἤθελεν νὰ πιστεῦσωσι τὴν πόρθησιν τῆς Βασιλλίας, ὡς πρῶτον ἀδύνατον· ἔπειτα βεβαιωθέντες διὰ δευτέρου καὶ τρίτου ταχυδρομῶν καὶ αὐτὸ καὶ τὴν ἀποτομὴν τῶν κεφαλῶν, καὶ ὅτι οἱ Παρισίνοὶ ἠτοιμάζοντο νὰ ὑπάγωσι τὴν ἐπαύριον εἰς αὐτὴν τὴν Οὐερσαλίαν, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τσαούτην δειλίαν, ὥστε, καθὼς λέγουσι, τὴν νύκτα ἐκείνην ὄλη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἐκοιμήθη ὄχι εἰς τὸν συνειθισμένον κοιτώνα του ἑκάστου, ἀλλ' εἰς ἕνα κλισίον, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὸ βασιλικὸν περιβόλιον· ὄχι ὅτι ἐκεῖ ἦσαν ἀσφαλέστεροι, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ φόβος τοὺς ἐξέστησε, καὶ δὲν ἤξευραν πλέον τί κάμνουσιν."

ἤθελε φονεύσειν τὴν βασίλισσαν, ἐὰν δὲν εἶχε προφθάσειν νὰ ἐκφύγῃ. Τὸν θόρυβον κατέπαυσεν ἐπὶ τέλους ἡ συγκραταθεῖς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας νὰ συνοδεύσῃ τὸν λαὸν εἰς τοὺς Παρισίους. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἐσφραγίσθη ὁ ὄλεθρος τῆς κακοτύχου ταύτης γενεᾶς ἀπὸ τοῦ νῦν ἤρχισε κατ' αὐτῶν σειρά ὕβρεων καὶ ἀδικιῶν, τὰς ὁποίας φρικώδεις θάνατοι ἐτελείωσαν. Ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλισσα, ἡ δέσποινα Ἐλισάβετ, ὁ Δελφῖν, καὶ δύο ἀντιπρόσωποι, ἐβάλλθησαν ἅπαντες εἰς μίαν ἄμαξαν, καὶ μετεκομίσθησαν εἰς τοὺς Παρισίους, ὅπου ὁ βασιλεὺς κατώκησεν εἰς τὰς Τουίλεριὰς. Τί παρεκίνησε τὸν λαὸν εἰς τὸν μετατοπισμὸν τοῦτον, εἶναι μὲν δύσκολον μετὰ βεβαιότητος νὰ εἰπωμεν· ἀλλ' ἐφρόνουν ἴσως, ὅτι, ἂν ὁ βασιλεὺς διέτριβεν εἰς Παρισίους, ἤθελε κλίνειν εἰς παραχωρήσεις εὐκολώτερον, παρ' ἂν περιεκυκλοῦτο ὑπὸ τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Οὐερσαλίαν.

Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, ἣτις μέχρι τοῦδε συνεκρότει ἐν Οὐερσαλία τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς, ἠκολούθησε μετ' ὀλίγον τὸν βασιλέα, καὶ τὴν 19ην Ὀκτωβρίου ἐσυνεδρίασε, κατὰ πρώτην φοράν, ἐν Παρισίοις. Κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐφεξῆς δύο χρόνων, ἡ συνέλευσις ἐσυνεδρίαζεν εἰς οἰκοδομὴν τινα πλησίον τῶν Τουίλεριῶν. Ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὀλίγον διέφερον ἀπὸ αἰχμαλώτους· ἡ δὲ δημοτικὴ φατρία καθιέρωσεν, ἐν κατοπίν τοῦ ἄλλου, ὅλα τὰ τοὺς εὐγενεῖς ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ διαχωρίζοντα. Τὴν 2αν Νοεμβρίου 1789 ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις διεκήρυξεν ὅτι τὰ τῆς ἐκκλησίας κτήματα ἦσαν κτήματα τοῦ ἔθνους, καὶ μετ' ὀλίγον ἔπειτα, ἐψηφίσθη ἡ δήμεσις των. Πρῶτον τὸ ἀκόλουθον ἔτος, κατηργήθησαν ὅλα τὰ θρησκευτικὰ καὶ μοναστικὰ τάγματα. Τὸν Μάϊον ἐψηφίσθη, ὅτι ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ὤφειλε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν πόλεμον καὶ κλείειν εἰρήνην, ὁ δὲ βασιλεὺς μόνον τὴν δύναμιν τοῦ προτείνειν εἰς τὴν συνέλευσιν τὰ πρακτέα. Τοῦτο ἠκολούθησε συντόμως ἡ κατάργησις τῆς κληρονομικῆς εὐγενείας, καὶ πάσης βαθμοῦ διακρίσεως. Ἀλλὰ τὰς μεταβολὰς ταύτας δὲν ἐνήργει μόνον ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις· πολυάριθμοι πολιτικαὶ ἑταιρεῖται ὑπῆρχον εἰς Παρισίους καλούμεναι "Φίλοι τοῦ Συντάγματος," "Ἰακωβῖνοι," κτλ. Εἰς τὰς ἑταιρείας ταύτας ἐπροτείνοντο καὶ ἐνεκρίνοντο βίαια μέτρα, ἔπειτα δ' ἐουσταίνοντο εἰς τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἣτις καὶ πολλάκις ἐκλινεν εἰς αὐτὰ ἀναγκαστικῶς.

Καταρχᾶς τοῦ 1791, ἐτυχεν ἡμέρα, τὴν ὁποίαν εἰς τὰ χρονικά τῆς μεταπολιτεῦσεως καλοῦσιν Ἡμέραν τῶν Ἐγγυηριδίων. Εἰς τὰς Βικέννας* ἐπεσκευάζετο παλάτιόν τι, ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ φυλακῆς· πολλοὶ δ' ἐκ τοῦ ὄχλου συναθροισθέντες ἀπεφάσισαν νὰ κατακρημνίσωσιν αὐτό· διότι τοσαύτην ἀναισχυντίαν εἶχεν ἤδη ἀποκτήσειν ὁ λαὸς, ὥστε δὲν ὤκνουσαν νὰ καθαιρέσωσιν

ὁποιοῦνδήποτε κτίριον μὴ ἀρέσκον εἰς αὐτοῦς. Ὁ Λαφαυέττης, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐθνοφυλάκων, ἐξήτησε παντὶ τρόπῳ νὰ καθησυχᾷ τοὺς ἐπαναστάτας· ἀλλὰ μεγάλως ἐκινδύνευσε νὰ δολοφονηθῇ. Ἀφοῦ δ' ἐγνωρίσθησαν εἰς Παρισίους τὰ συμβεβηκότα, τρόμος ἐκυρίευσεν τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν, καθότι ἐφοβήθησαν ὅτι προσβολὴ ἐμελετᾶτο κατὰ τοῦ βασιλέως. Πάμπολλοι εὐγενεῖς καὶ ἄλλοι φίλοι τοῦ ἀνακτος, μετ' ἑσπασίαν, πιστόλια, κυνηγετικὰς μαχαίρας, καὶ ἐγχειρίδια ὀπλισθέντες, ὑπῆγαν εἰς τὰς Τουίλεριὰς, διὰ νὰ ὑπερασπίσθωσιν τὸν μονάρχην, τοῦ ὁποῦ τὴν ζωὴν ἐνόμιζον κινδυνεύουσαν. Ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ὑπερασπίζοντο ἐθνοφύλακες, βαλμένοι ἐκεῖ ὑπὸ τῆς δημοτικῆς φατρίας· ἐπειδὴ δὲ μετὰ τούτων καὶ τῶν εὐγενῶν ὑπῆρχεν ἀντιπάθεια καὶ δυσπιστία, ὑπερφυλῆθη ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ εἰλικρινὲς μὲν, ἀνόητον δὲ τοῦτο κίνημα τῶν φίλων του.—τώντοι, ἐφ' ὅλης αὐτοῦ τῆς βασιλείας, συνεχῶς ἐπασχεν ὁ Λοδοβίκος ἀπὸ τὴν ἀφροσύνην ἄλλων. Διέταξε λοιπὸν αὐτοῦς νὰ καταθέσωσι τὰ ὄπλα, καὶ νὰ ἀναχωρήσωσιν, εἰπὼν, "Ἐγὼ εἶμαι ἀσφαλέστατος ἐν μέσω τῶν ἐθνοφυλάκων." Συγχρότως δ' ἐφθάσε καὶ ὁ Λαφαυέττης, ἐπέπληξε τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς εἶπεν ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ βασιλέως δὲν ἐκινδύνευσε, καὶ τοὺς διέταξε νὰ παραδώσωσι τὰ ὄπλα. Ἐκεῖνοι κατὰ πρῶτον μὲν ἀντεστάθησαν, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ὑπεστήριξε τὸν Λαφαυέττην, καὶ τέλος παραδόντες τὰ ὄπλα ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν συριγμῶν καὶ τῶν ὕβρεων τῆς ἐθνικῆς φρουρᾶς.

Ἀνιαρῶς ἠσθάνθη τώρα ὁ Λοδοβίκος πόσον ὀλίγη δύναμις ἀφῆθη εἰς τοὺς ὀπαδούς του, καὶ ἤρχισε σφοδρῶς νὰ ἐπιθυμῇ φιλίωσιν μετὰ τῶν δημοκρατικῶν, ὥστε καὶ αὐτὸς νὰ ἐνοχλήται ὀλιγώτερον εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἡ πατρίς του νὰ μὴ περισπᾶται τοσοῦτον ὑπὸ ἐσωτερικῶν θορύβων. Ὁργανίζετο δὲ νὰ μεταχειρισθῶσιν τὸν Μιραβὼν, προὔχοντα τοῦ δημοτικοῦ κόμματος, ὡς μέσον ἐπιτηδειότερον εἰς τὸ νὰ ἐξισάσῃ τὰς ὑπαρχούσας διαφορὰς· ἀλλὰ τοὺς σκοποὺς καὶ ὅλας τὰς ἐλπίδας ταύτας διέκοψεν ὁ τοῦ Μιραβὼν* θάνατος.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1791) συνέβη ἄλλο τι, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐφάνη ὅτι ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια εὐρίσκετο εἰς αἰχμαλώτων σχεδὸν κατάστασιν. Ὁ βασιλεὺς εἶχε παλάτιον εἰς τὸν ἅγιον Κλαύδιον, ὅπου ἤθελε νὰ ὑπάγῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ πρὸς ὀλιγοχρόνιον διατριβήν· ἀλλὰ μόλις ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἄμαξαν, καὶ οἱ κώδωνες γειτονικῆς τινὸς ἐκκλησίας σημάναντες συνήθροισαν πλῆθος λαοῦ, οἵτινες ἐπιμόνωις ἐμπόδιζον τὴν ἀναχώρησιν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὁ Λαφαυέττης καὶ ὁ Βαυλλῦς, δύο ἐκ τῶν προκρίτων δημοκρατικῶν, μετεχειρίσθησαν πάντα τρόπον ὥστε νὰ διασκορπισθῇ ὁ λαός· ἀλλ' οὗτοι ἰσχυρῶς ἐπέμενον, καὶ μάλιστα βροηθοῦντο ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων, οἵτινες προσταχθέντες μετὰ βίας νὰ διασκορπί-

* Αἱ Βικέναι, Vincennes, εἶναι βασιλικὸν ἀγροκήπιον πλησίον τῶν Παρισίων.

* Ἰδε Ἀποθήκης Τόμ. Β'. Σελ. 112.

σωσι τὸν λαὸν, δὲν ὑπήκουσαν. Ταῦτα βλέπων ὁ τολαίπυρος βασιλεὺς, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ παραιτήσῃ τὴν ὀδοιπορίαν.

Μετὰ δύο περίπου μῆνας ἠκολούθησεν ἄλλο δυστύχημα εἰς τὸν βασιλέα πολὺ ἀνιαρώτερον. Ἀποφασίσας νὰ φύγῃ πανοικὶ ἐκ τῆς Γαλλίας, ἐσχεδίασε τὰ πρὸς τοῦτο χρειώδη μετὰ τοῦ Μαρκεσίου Βουίλλε, στρατιωτικοῦ ἀρχόντος ὅλης σχεδὸν τῆς ἀπὸ τῶν Παρισίων μέχρι τοῦ Βελγίου χώρας. Συνεφωνήθη νὰ κινήσῃ ἐκ Παρισίων ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τὸ μεσονύκτιον τῆς 30ης Ἰουνίου. Ἐξήτησαν δὲ καὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ πολέμου διαβατήρια πλαστὰ, διὰ τὴν οἰκογένειαν Ῥωσίδος τινὸς δεσποίνης, συνισταμένην ἀπὸ ἑαυτῆν, δύο τέκνα, μίαν Φεράπαιναν, ἕνα Θαλαμηπόλον, καὶ τρεῖς Φεράποντας. Ὁ βασιλεὺς ἐνεδύθη ὡς Θαλαμηπόλος, ἡ βασίλισσα καὶ ἡ Πριγκίπισσα Ἐλισάβετ παρίστανον τὴν δέσποιναν μετὰ τῆς Φεραπαίνης, καὶ τὰ δύο τέκνα ἐπέκρινον ὡς τὰ τῆς Ῥωσίδος. Μετὰ πολλὰς δ' ἀτυχεῖς ἀναβολὰς, ἐξῆλθον τῶν Τουίλεριῶν ἀπὸ μερικὴν τινα εἰσοδὸν, εἰς μικροτέρας συνοδείας χωρισμένοι, διὰ νὰ μὴ κινήσωσι περίεργιαν. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἡ βασίλισσα, ἣτις ἔλαβεν ὁδηγὸν ἕνα ὄστις ἠγνόει τὰς ὁδοὺς ὅσον καὶ αὐτὴ, περιεπλανᾶτο μίαν ὥραν ὀλόκληρον πρὶν φθάσῃ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, καὶ, τὸ κινδυνώδεστον, φύλακὰ τινα ἠναγκάσθη νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ πόθεν νὰ διευθυνθῇ. Ἐπὶ τέλους, ἅπαντες ἔλαβον τὰς ἔδρας αὐτῶν εἰς τὴν ὀδοιπορικὴν ἄμαξαν, καὶ ἀνεχώρησαν ἐκ Παρισίων. Ἐστάθη ὁμοῦ δεινὸν ἀτύχημα ὅτι οἱ βασιλικὰ φυγάδες ἀνέβαλον τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ὑπὲρ τὸν καιρὸν, τὸν ὁποῖον ὁ Μαρκεσιὸς Βουίλλε προσδιώρισεν ὡς τὸν ἀρμοδιώτερον· πᾶν δὲ βῆμα τὸ ὁποῖον ἔκαμνον ἐδείκνυε τὰς κακὰς συνεπειὰς τῆς ἀναβολῆς. Ὁ σάκις ἦτον ἀναγκαῖον νὰ σταθῶσιν, ὁ βασιλεὺς ὑπεκρίνετο κακῶς τὸν χαρακτήρα τοῦ Θαλαμηπόλου· ὑπόψια ἤρχισε νὰ διεγείρεται· καὶ τέλος φθάσαντες εἰς Βαρένας, ἐμποδίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀστυκῶν ἀρχῶν πάσης περιαιτέρῳ προόδου.

Ἐπεται ἡ συνέχεια.

Ἡ ΚΑΣΤΑΝΙΑ ΤΗΣ ΑἴΤΝΗΣ.

ΤΟ εἰς τὸν τελευταῖον Ἀριθμὸν ἄρθρον, τὸ ἐπιγραφόμενον Ἡ Καστανία τῆς Αἴτνης, ἀτελὲς ἀφήσαντες δι' ἑλλειψιν τόπου, καταχωροῦμεν πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ τὰ ἐπόμενα:--

Ἄν ἡ μεγάλη αὕτη καστανία πραγματικῶς ἦτο συναγωγὴ δένδρων, ὡς φαίνεται, ὅηλον ὅτι οὐδένα ἤθελεν ἐκπλήττειν τὸ μέγεθος αὐτῆς· ἀλλ' ἰδοὺ τί λέγει περιηγητῆς, μ' ἀκρίβειαν αὐτὴν ἐξετάσας τὸ 1770.—"Ὁμοιωθῶ ὅτι κατὰ πρώτην προσβολὴν διόλου δὲν μ' ἐξέπληξεν, ἐπειδὴ φαίνεται ὅχι ἐν δένδρον, ἀλλ' ἄφροισμα πέντε μεγάλων δένδρων συναυξήσαντων. Παρεπονέθημεν μάλιστα εἰς τοὺς ὁδηγούς μας περὶ τῆς ἀπάτης· ἐκεῖνοι δ' ὁμοφώνως μᾶς ἐβεβαίωσαν, ὅτι κατὰ τὴν γενικὴν παράδοσιν καὶ μαρτυρίαν ὅλων τῶν ἐγχωρίων

ταῦτα πάντα ἦσαν ἕνα καιρὸν συνηνωμένα· ὅτι οἱ πρόπατορες αὐτῶν ἐνθυμοῦντο τοῦτο, καὶ ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἤκμαζε, καύχημα ὃν τοῦ δάσους, πανταχόθεν ἤρχοντο ξένοι πρὸς θεωρίαν αὐτοῦ. Ἀρχίσαντες τότε προσεκτικώτερον ἐξέτασιν, εἰδομεν ὅτι ἀληθῶς τὰ δένδρα ταῦτα ἦσαν ποτὲ συνηνωμένα. Τὸ ἐν μέσω ἀνοιγμά εἶναι κατὰ τὸ παρὸν μέγιστον, καὶ τῶντι δυσκολεῖται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐνὸς δένδρου κορμὸς κατεῖχε ποτὲ τὸ μέγα τοῦτο διάστημα. Ἀλλ' ὁ παραμικρὸς φλοῖος δὲν φαίνεται εἰς τὸ ἐσωθεν μέρος οἰουδήποτε ἀπὸ τὰ στελέχη, οὐδ' ἐπὶ τῶν πλευρῶν αἰτίνες εὐρίσκονται ἀπέναντι ἀλλήλων. Μ' ἐπληροφόρησε δ' ἐκτοτε ὁ Κανονικὸς Ῥεκούπερος, πεπαιδευμένος ἐκκλησιαστικὸς τοῦ τόπου, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέγα ἐξόδον τοῦ νὰ φέρῃ χωρικοὺς μετὰ τὰ ἐργαλεῖα τῶν ἐπίτηδες διὰ νὰ σκάψωσι περὶ τῆς Καστανίας τῶν ἑκατὸν ἵππων, καὶ μετ' εἶπε θετικῶς ὅτι ὅλους τοὺς κορμούς τούτους εὐρήκε συνηνωμένους ὑπὸ τὴν γῆν εἰς μίαν ῥίζαν.

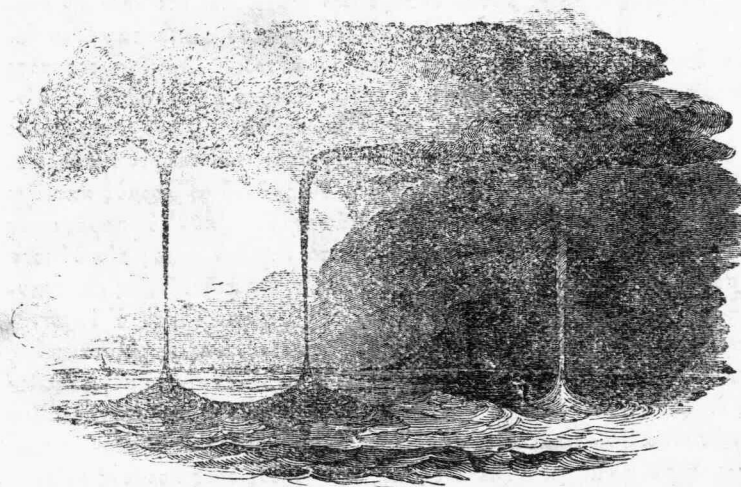
Καὶ Γάλλος δὲ τις περιηγητῆς, ὁ Houel, μετὰ τὴν ἀκριβεστάτην ἐρευναν, ἐπληροφόρηθη ὅτι δὲν ἦτον ἐξ ἀρχῆς παρὰ εἰς μόνος κορμὸς, καὶ ὅτι τὰς φαινομένας διαιρέσεις ἐπέφερε μέρος μὲν ὁ χρόνος, μέρος δὲ οἱ χωρικοὶ, πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ζυευόμενοι.

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ.

ΕΝΘΥΜΕΙΣΘΕ, ἀδελφοί, ὅτι τὴν ἀρετὴν πρέπει νὰ ἐπιμελώμεθα, καὶ νὰ κρίνωμεν πρᾶγμα πολλοῦ λόγου ἄξιον τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐαρέστησιν· καὶ μήτε οἴκου προστασίαν, μήτε γυναικὸς φροντίδα, μήτε παιδῶν ἐπιμέλειαν, μήτε κἀνὲν ἄλλο ἄς μὴ προφασισώμεθα, νομίζοντες ὅτι ἀρκοῦν τὰ τοιαῦτα εἰς ἀπολογία τοῦ ἀργοῦ καὶ ἡμελημένου μας βίου· μήτε ἄς προφέρωμεν τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα καὶ ἀνωφελῆ λόγια, Κοσμικὸς εἶμαι, γυναικα ἔχω, περὶ τέκνων φροντίζω. Ταῦτα συνήθεια τῶν πλειοτέρων εἶναι νὰ λέγωσιν, ὅταν τοὺς παρακινῶμεν εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας, ἢ εἰς τῶν Γραφῶν τὴν σπουδαιότατην ἀνάγνωσιν. Δὲν εἶναι τοῦτο ἔργον ἰδικόν μου, λέγει, μηγὰρ ἐπαιρηθήθη ἀπὸ τὸν κόσμον· μηγὰρ εἶμαι μοναχός· Τί λέγεις, ἄνθρωπε· εἰς ἐκεῖνους μόνους ἀνήκει νὰ εὐαρεστῶσιν τὸν Θεόν· Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους θέλει νὰ σωθῶσι, καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἀκριβῆ γνώσιν τῆς ἀληθείας, καὶ κἀνένα δὲν θέλει ν' ἀμελῇ τὴν ἀρετὴν. Διότι ἄκουε αὐτὸν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντα, Δὲν θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρταλοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸς καὶ νὰ ζῇ. Μήπως τάχα, εἶπέ με, ἐγένεν εἰς τὸν δίκαιον τοῦτον ἐμπόδιον ἡ συνουσία τῆς γυναικὸς, ἢ ἡ τῶν παιδῶν φροντίς; Μὴ λοιπὸν, παρακαλῶ, ἄς μὴν ἀπατῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας, ἀλλ' ὅσον εἴμεθα ἐμπλεγμένοι εἰς τὰς φροντίδας ταύτας, τόσον μᾶλλον ἄς δεχώμεθα τὰ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν ἰατρικά.—ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ τις φιλόσοφος εἶπε, Δύο μόνον ὠραῖα πράγματα γνωρίζω εἰς τὸν κόσμον, τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν κατηστερισμένον οὐρανὸν, καὶ τὸ τοῦ καθήκοντος αἰσθημα εἰς τὰς καρδίαις μας.

ΠΕΡΙ ΣΙΦΩΝΩΝ.

ΚΑΤΑ τὸν Φραγκλίον, οἱ σίφωνες καὶ οἱ ἀνεμοστρόβιλοι προ-
έρχονται ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ῥευστὸν, πανταχόθεν ὀριζοντεῖως
κινούμενον πρὸς κέντρον τι, πρέπει κατὰ τὸ κέντρον αὐτὸ νὰ
ἀναβῆ ἢ νὰ καταβῆ. Ἄν εἰς τὰ κάτω πῖθου γεμάτου ὕδατος
ἀνοιχθῆ τρύπα, τὸ ὕδωρ θέλει βρῦσει πανταχόθεν εἰς τὸ κέντρον,
καὶ καταβῆν ἐκεῖ στροβιλοειδῶς· ἀλλ' ἀρ πλησίον τῆς ἐπιφανείας
τῆς ξηρᾶς ἢ τοῦ ὕδατος βέων πανταχόθεν πρὸς κέντρον τι πρέπει
κατὰ τὸ κέντρον αὐτὸ νὰ ἀναβῆ, ἐπειδὴ ἡ ξηρὰ ἢ τὸ ὕδωρ ἐμ-
ποδίζει τὴν κατάβασιν του.

Τὰ ἐπόμενα λέγει συγγραφεὺς, αὐτόπτης σίφωνος χρηματίας—

Θαῦμα εἶναι τῶντι νὰ βλέπῃ τις ἀνω κάτω τὴν φύσιν· στήλη
δὲ νεροῦ, μὲ ἀπερίγραπτον ταχύτητα ἐκ τῆς θαλάσσης ὑψομένου,
καὶ εἰς τὰ νέφη ἀναβαίνοντος, εἶναι φαινόμενον τὸ ὅποιον δὲν ἐμ-
ποροῦν ποτὲ νὰ λησιμονήσωσιν ὅσοι ἀπαζ τὸ εἶδον. Ἐξω τῆς νήσου
Κρήτης παρετήρησα σίφωνα, τῶν ὁποίων ἡ ἀκόλουθος εἶναι σύν-
τομος περιγραφή.

Ἡ προία ἦτο σκοτεινὴ καὶ ζοφερὰ, ἀνεμοζάλην προμηνούσα·
ἀλλ' οὔτε βροντὴ καμμία ἠκούσθη, οὔτε ἀστραπὴ ἐφάνη. Περὶ
ἀνατολᾶς ἡλίου, γαλήνης σχεδὸν ἐπικρατούσης, παρετηρήθησαν
αἰφνιδίως, δύο ὡς τέσσαρα στάδια μακρὰν τοῦ πλοίου, σίφωνες
τινες, ἐπάνωθεν τῶν ὁποίων ἐκρέμετο σκοτεινὸν καὶ βαρὺ νέφος
χαμηλότατον. Τὰ ὕδατα ἀνεσύροντο ἐκ τῆς θαλάσσης κωνοειδῶς
(ἰδὲ τὴν εἰκονογραφίαν ἀριστερόθεν καὶ κατὰ τὸ μέσον,) συνωδευ-
μένα μὲ πολλὴν ταραχὴν, καὶ μὲ θόρυβον ὁποῖος προξενεῖται ὑπὸ
βράζοντος ὕδατος. Ἐκ δὲ τοῦ κώνου ἐφαίνετο ταχέως ἀναβαῖνον
τὸ ὕδωρ εἰς σχῆμα σίφωνος. (Ἰδὲ τὸν ἀριστερόθεν σίφωνα εἰς
τὴν εἰκονογραφίαν.) Ἡ διάμετρος εἰς τὸν πυθμένα τοῦ σίφωνος
τούτου, ὅπου ὁ κώνος ἐτελείονεν, ἦτον ὡς τεσσάρων, ἢ πέντε ποδῶν,
ἔξ δὲ ἢ ἑπτὰ ποδῶν εἰς τὴν κορυφὴν, κατὰ τὸ μέρος ὅπου εἰς τὸ
μαῦρον νέφος εἰσελθόντα διεσκορπίσθησαν τὰ ὕδατα.

Εἰς τῶν σιφῶνων παρετηρήθη ἑλικοειδῶς ἀναβαῖνον, ἐμβὰς δὲ
εἰς τὸ νέφος, ἐλύγισεν ὀρθογωνίως, καὶ προχωρήσας ὀλίγον τι, διε-
σκορπίσθη. (Ἰδὲ τὴν εἰκόνα τοῦ μέσου σίφωνος.)

Παρατηρήθη καὶ ἄλλος σίφων, ὅστις ἔσπασε, καὶ ἀναβὰς ἔγινεν
ἄφαντος εἰς ὀλίγα δευτέρα λεπτά, κῶνον ἀφήσας, (ἰδὲ τὴν εἰκονο-
γραφίαν μεταξὺ τοῦ μέσου καὶ τοῦ ἐκ δεξιῶν σίφωνος), ὁ ὁποῖος
ταχύτατα καὶ μετὰ δυνατοῦ συριγμοῦ κινηθεὶς ὀλίγον διάστημα,
ἀνέβη ἐν εἶδει σίφωνος, τὸ δὲ μαῦρον νέφος συσσωρευθὲν κατέπεσεν
ὡς πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ ἀναβαίνοντος σίφωνος, καὶ τότε ἀμφοτέρω
συνωψύθησαν. (Ἰδὲ τὸν ἐκ δεξιῶν σίφωνα εἰς τὴν εἰκονογραφίαν.)

ῤαγδαϊοτάτη βροχὴ ἐπιπτεν ἐκ διαλειμμάτων,
καὶ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῶν φαινόμενων τού-
των (ἔως δεκαπέντε λεπτά) ἐπεκράτει ὁ μετὰ συ-
ριγμοῦ θόρυβος. Ἐγίναν δ' ἀφανεῖς πάντες οἱ σί-
φωνες, συντριβέντες εἰς τὸν πυθμένα, καὶ ἀναβάντες
εἰς τὰ νέφη, τῆς κάτω ἀκρας αὐτῶν εἰς ὄξυ πάντοτε
ληγούσης. Ἦσαν δὲ οἱ πλείοτεροι μὲν κατὰ κάθε-
τον, ἀλλὰ καὶ τινες ὀλίγον τι κεκλιμένοι, μάλιστα
δὲ εἰς ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο συρόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνωθεν
μαύρου τεταραγμένου νέφους.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑ.

ΣΥΓΧΕΕΤΑΙ συνήθως καὶ κοινῶς ἡ Σο-
φία μὲ τὴν Παιδείαν· καὶ ὁμοῦ διαφέρει ἢ
μὴ ἀπὸ τὴν ἄλλην κατὰ πολλὰ. Σοφία
λέγεται ἡ μάθησις τέχνης τινὸς ἢ ἐπιστή-

μης· ἡ δὲ ΠΑΙΔΕΙΑ, κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς, σημαίνει
πρώτως καὶ κυρίως τὴν ἐκ ΠΑΙΔΟΣ μάθησιν τῶν συμ-
φερόντων εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λογικοῦ ζώου· καὶ
κατὰ δευτερον λόγον, καὶ τὴν σοφίαν, ἂν ἡ διδασχὴ τῆς
ἔγινεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας. Ἡ σοφία πλουτίζει μόνην
τὴν κεφαλὴν, ἡ παιδεία εἶναι τῆς ψυχῆς ὁ θησαυρὸς
ἢ σοφία γεννᾷ τοὺς λογικωτάτους ἢ τεχνικωτάτους· μόνη
ἢ παιδεία δύναται νὰ πλάσῃ τοὺς λογικωτάτους. “Πε-
παιδευμένοις ὀνομάζω (ἔλεγεν ὁ Ἰσοκράτης), ὄχι τοὺς
ἔχοντας τέχνας, ἐπιστήμας, ἢ δυνάμεις τινὰς, ἀλλὰ
πρῶτον τοὺς γνωρίζοντας τὰ ἀληθῆ των συμφέροντα·
ἔπειτα τοὺς φυλάσσοντας τὴν ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ εἰς τὴν
μὲ τοὺς ἄλλους ἀναστροφῆν· τρίτον τοὺς δυνατοὺς νὰ
χαλινοῦσιν τὰς ἡδονὰς των· καὶ τέταρτον τοὺς μὴ
φθειρομένους μηδ' ὑπερφηανευομένους εἰς τὰς εὐτυχίας
των, ἀλλὰ χαίροντας πλέον εἰς ὅσα ἀπέκτησαν ἐξ ἰδίας
φρονήσεως παρὰ εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς τύχης. Ὅσοι ἔχουν
ὅλα ταῦτα τὰ καλὰ, ἐκεῖνοι εἶναι οἱ φρόνιμοι καὶ τέλειοι
ἄνδρες.” Τὴν αὐτὴν σχεδὸν κρίσιν ἔκαμνε περὶ τῆς
παιδείας καὶ ὁ Γαληνός.

Εἰς τὴν ἀναγκαιοτάτην ταύτην ἐκ παιδὸς τοῦ λογι-
κοῦ καλλιέργειαν δύναται μάλιστα νὰ μᾶς ὠφελήσῃσι
πολὺ οἱ κοσμικοὶ ἱερεῖς, ἐὰν, ὡς τοὺς παραγγέλλει ὁ
Ἀπόστολος, ἀνατρέψῃσι τὰ ἴδια τέκνα μὲ τοιαύτην
παιδείαν, ὥστε νὰ γίνωνται οἱ υἱοὶ των εἰς τοὺς υἱοὺς,
καὶ αἱ θυγατέρες των εἰς τὰς θυγατέρας τῶν πολιτῶν,
ἀρετῆς καὶ φρονήσεως παράδειγμα. Ἡ λατρεία τοῦ
Θεοῦ ὀνομάσθη Λογικὴ λατρεία, διότι ἐκεῖνοι μόνου
τὸν λατρεύουν, ὡς αὐτὸς θέλει νὰ λατρευεῖται, ὅσοι φυ-
λάσσουν τὴν εὐαγγελικὴν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιο-
σύνης διδασκαλίαν, ὀνομασθεῖσαν καὶ ταύτην Λογι-
κὸν ἄδολον γάλα, καὶ Διδασκαλίαν ὑγιαίνουσαν.—
ΚΟΡΑΗΣ.

ΠΟΣΟΙ νέες,--σχεδὸν ἅπαντες οἱ μεγάλοι,--ἐμορφώθησαν ἐν
κρυφίῳ καὶ μοναξίᾳ, ἰδέαν μὴ ἔχοντες ὅτι ἐμελλον ποτὲ νὰ
λάμψωσιν εἰς τὸν κόσμον. Τίποτε ἄλλο δὲν ἐγνωρίζον εἰμὴ ὅτι
ἠγάπων τὸ ἀνασχολημὰ των, καὶ ἀφωσιούντο εἰς αὐτὸ.